

Chyby a rizika vyplývající z řízení evropských projektů

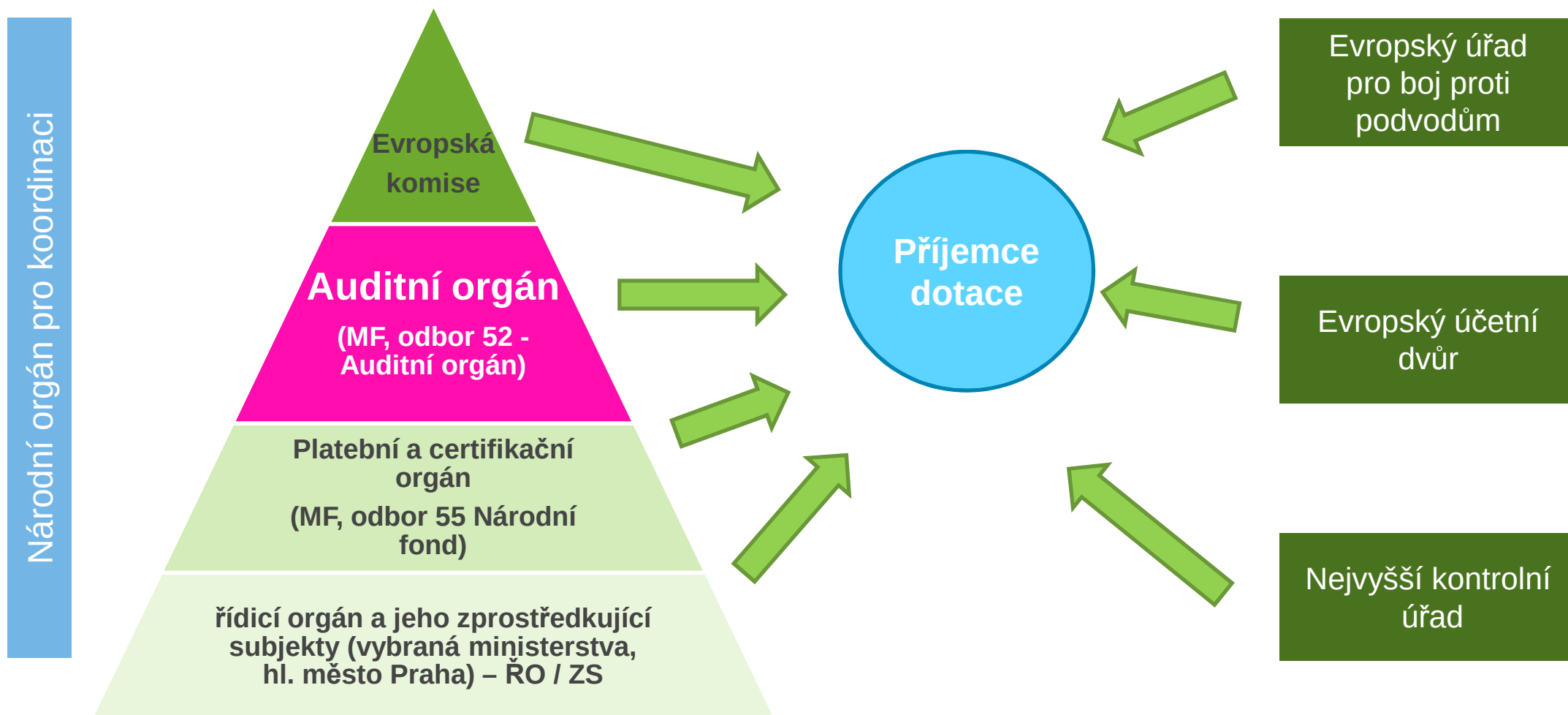
Ing. Jiří Machát, MSc.

Ing. et Ing. Jan Procházka

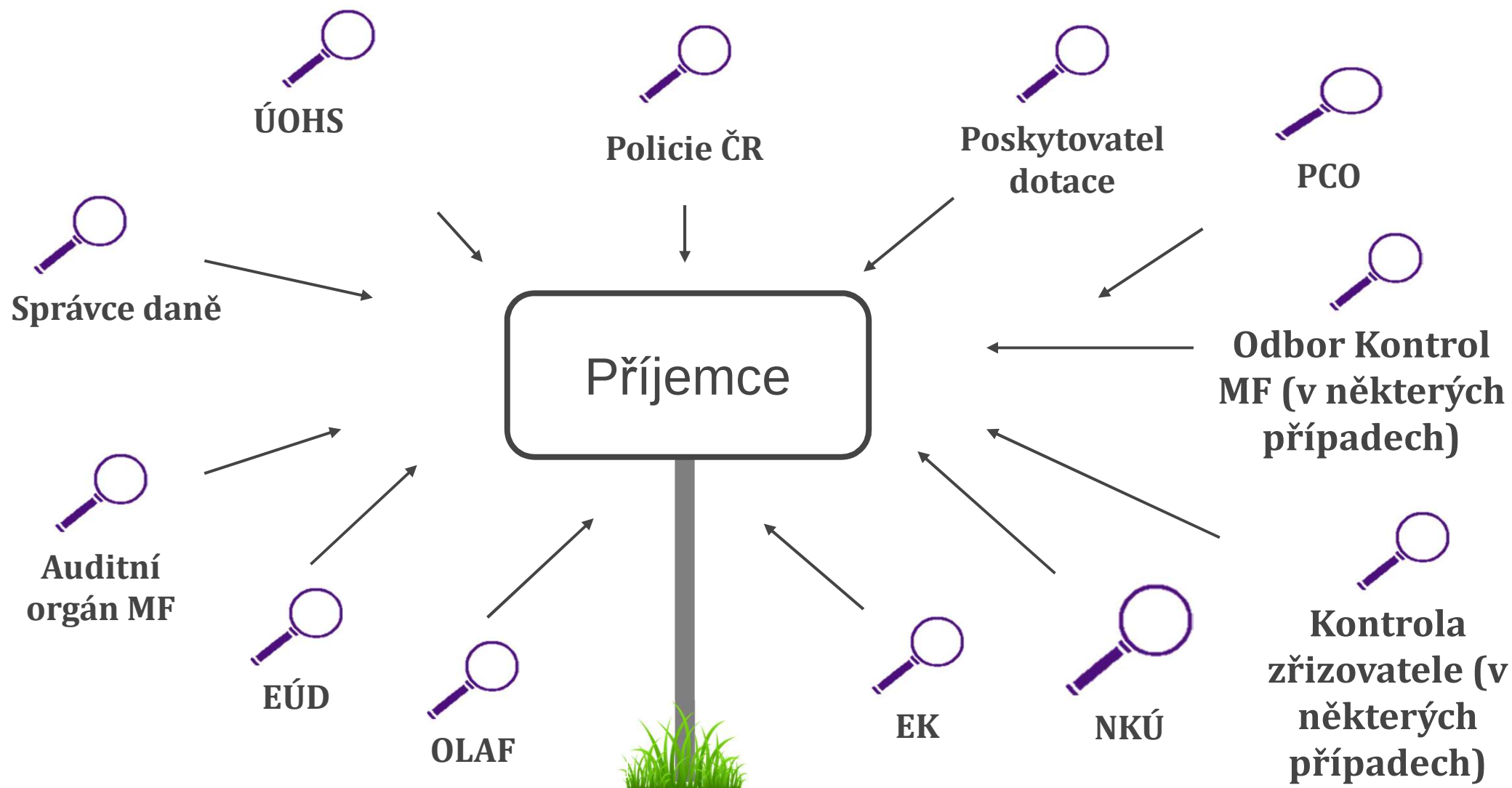
Implementační struktura ESF, EFRR, FS, ENRF, resp. ESIF

Hierarchie řídicího a kontrolního systému

Požadavek je důsledné oddělení řídicí, platební a auditní funkce. Je vytvořen systém vzájemně nezávislých orgánů vykonávajících jednotlivé funkce v rámci implementační struktury fondů EU.

Kontrolní orgány

Představení AO

- Auditní orgán (AO) je funkčně nezávislý auditní subjekt, ustanovený v sekci 04 – Finanční řízení a audit, odboru 52 Ministerstva financí, který zajišťuje výkon auditu prostředků Evropské unie s cílem podat ujištění, že předkládané výdaje EK k proplacení jsou legální a řádné.
- Cílem činnosti AO je ověření účinnosti řídicích a kontrolních systémů ostatních subjektů implementační struktury EU fondů, zejména řídicích orgánů jednotlivých operačních programů (poskytovatelů dotací).
- Auditní orgán dává pomyslný „palec“ Evropské komisi na to, že výdaje jsou správné, legální a řádné.

Při naplňování cíle postupujeme v souladu s:

- předpisy EU, pokyny EK
- předpisy ČR (zákon č. 320/2001 Sb., zákon č. 255/2012 Sb.)
- mezinárodně uznávanými auditorskými standardy (IIA, INTOSAI, IFAC)
- vnitřními předpisy AO

Metodický a právní rámec auditů a řízení programů

Evropská legislativa a metodika

- Nařízení EP, Rady, EK

<http://eur-lex.europa.eu>

- Pokyny EK

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/

- Rozhodnutí EK, Směrnice EU

<http://eur-lex.europa.eu>

Národní legislativa a metodika

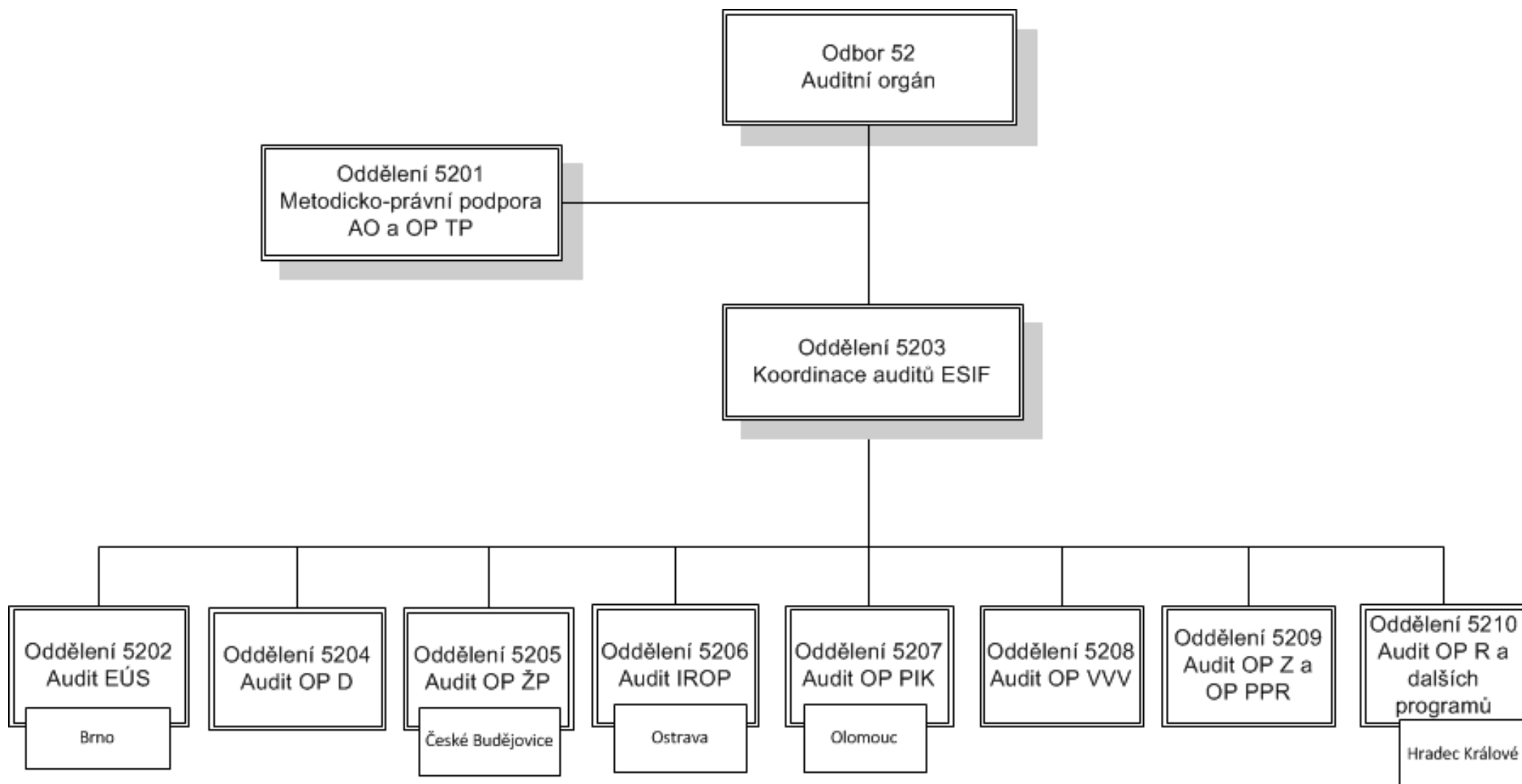
- Koncepce jednotného metodického prostředí – NOK

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Metodicke-pokyny>

- Národní legislativa (např. zákon o finanční kontrole, kontrolní řád, zákon o veřejných zakázkách, zákon o účetnictví, stavební zákon)

<https://portal.gov.cz/app/zakony/?path=/portal/obcan/>

Organizační schéma

1. kontrola ŘO versus 2. kontrola AO

- Kontrola ze strany poskytovatele dotace (1. stupeň), kde není identifikováno pochybení, neznamená, že jiné kontroly nemohou odhalit pochybení (např. MF-AO – kontrola 2. stupně)
- Kontrola ŘO - primární a nejpodstatnější část kontrolní pyramidy (ten, kdo poskytuje peníze, musí kontrolovat!)
- Kontroly ŘO předběžné, průběžné a následné – tzn. kontroly v rámci celého životního cyklu projektu

Řídící orgán

Před tím, než jsou výdaje certifikovány

Ověření všech výdajů (programové období 2014-2020)

Cíl kontrol:

- Provádění kontrol tak, aby nebyly proplaceny nezpůsobilé výdaje .

Auditní orgán

Až poté, co dojde k certifikaci výdajů předložených ŘO ze strany PCO

ověření správnosti výdajů na vzorku výdajů certifikovaných v předchozím kalendářním roce, tj. ex-post audit

Cíl auditů:

- nezávislé vyhodnocování účinnosti ŘKS
- poskytnutí ujištění EK, že deklarované výdaje jsou legální a řádné
- ohodnocení stavu s cílem navrhnout opatření ke zlepšení (posílení ŘKS)

Jaké operační programy (OP) pod nás spadají

- Integrovaný regionální OP
- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Technická pomoc
- OP Zaměstnanost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OP Praha - pól růstu ČR
- OP Rybářství 2014-2020
- OP Evropské územní spolupráce

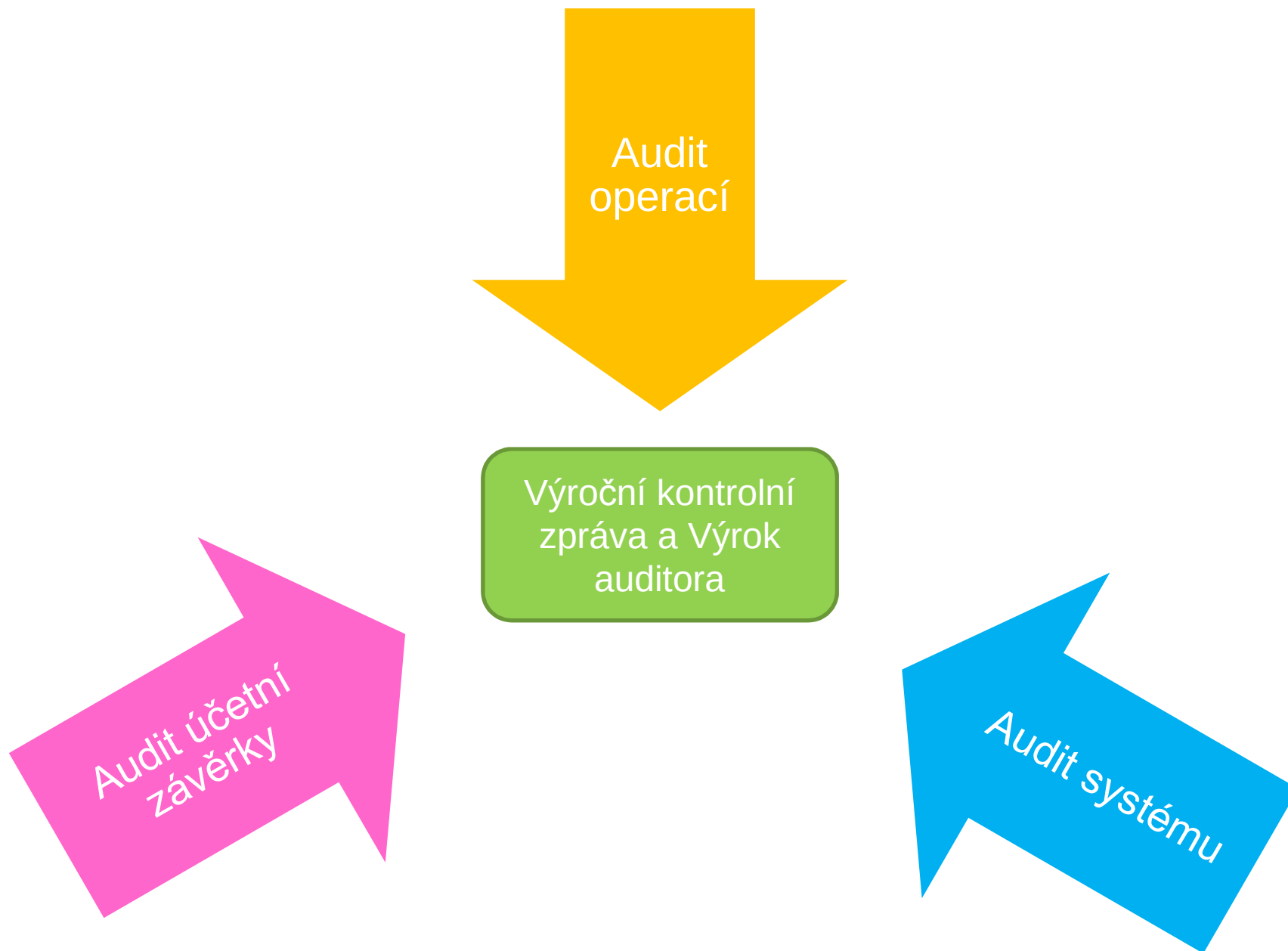
(Auditní orgán pro program INTERREG V-A ČR-Polsko, člen skupiny auditorů pro další programy přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce)

Hlavní činnosti Auditního orgánu

- Zajišťuje vypracování auditní strategie zahrnující subjekty, které budou provádět audity systému i operací, metodu, která bude použita, výběr vzorků a plánování auditů
- Zajišťuje provádění auditů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému operačních programů (audity systému)
- Zajišťuje provádění auditů operací na vhodném vzorku pro ověření vykázaných výdajů (audity operací)
- Provádí horizontální a mimořádné audity (na základě požadavku EK)
- Předkládá EK každoročně Výroční kontrolní zprávy pro každý OP, uvádějící výsledky auditů během předchozího období 12 měsíců vč. zjištěných nedostatků
- Vydává stanovisko k tomu, zda ŘKS funguje účinně a poskytuje přiměřené ujištění, že výkazy výdajů předložené EK jsou správné a transakce legální a řádné
- Koordinace auditů s Evropským účetním dvorem a Evropskou komisí
- Poradenská a konzultační činnost

VÝKON AUDITŮ

Druhy auditů

Funkce Auditního orgánu

Výkon auditů – Audit systému

Plánování:

- Na základě posouzení rizika a výsledků předchozí auditní činnosti
- Prováděny pravidelně každoročně

Účel:

- Ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému OP

Cíl:

- Zlepšení ŘKS pomocí doporučení, jejichž přijetí sníží rizika vyplývající ze zjištěného stavu
- Ověření plnění klíčových požadavků
- Celkový závěr k ŘKS:
 - *funguje dobře, jsou třeba pouze malá zlepšení*
 - *funguje, ale jsou třeba určitá zlepšení*
 - *funguje částečně, jsou třeba zásadní zlepšení*
 - *v zásadě nefunguje*

Klíčové požadavky 2014+

#	Subjekt	Klíčové požadavky řídicího a kontrolního systému
1	ŘO	Přiměřené oddělení funkcí a přiměřené systémy hlášení a monitorování, kde odpovědný orgán svěruje výkon úkolů jinému orgánu
2	ŘO	Odpovídající výběr operací
3	ŘO	Přiměřené informace pro příjemce
4	ŘO	Přiměřené řídicí kontroly
5	ŘO	Je nastaven účinný systém pro zajištění uchovávání všech dokumentů týkajících se výdajů a auditů, aby byla zajištěna náležitá auditní stopa
6	ŘO	Spolehlivý systém pro shromažďování, zaznamenávání a uchovávání údajů pro monitorování, finanční řízení, kontroly a účely auditu včetně vazeb na elektronické systémy pro výměnu dat s příjemci
7	ŘO	Účinná realizace přiměřených opatření proti podvodům
8	ŘO	Přiměřené postupy pro vypracování prohlášení řídicího subjektu a ročního shrnutí závěrečných auditorských zpráv a vykonaných kontrol
9	CO	Přiměřené oddělení funkcí a přiměřené systémy pro hlášení a monitorování v případech, kde odpovědný orgán svěří výkon úkolů jinému orgánu
10	CO	Přiměřené postupy pro vypracování a předkládání žádostí o platbu
11	CO	Jsou vedeny přiměřené počítačové záznamy o vykázaných výdajích a o odpovídajícím veřejném příspěvku
12	CO	Přiměřené a úplné účetnictví částek vymáhaných, vymožených a odejmutých
13	CO	Přiměřené postupy pro vypracování a potvrzení úplnosti, přesnosti a věrohodnosti účetní závěrky

Cíl auditu operace

Na vhodném vzorku ověřit legalitu a správnost výdajů vykázaných Komisi, včetně těchto skutečností:

- Soulad realizace projektu s právním aktem (podmínkami poskytnutí dotace)
- Způsobilost výdajů
- Soulad realizace projektu s právními předpisy EU a ČR, zejména:
 - *Zadávání veřejných zakázek*
 - *Účetnictví*
 - *Veřejné podpory*
- Soulad realizace projektu s pravidly pro publicitu
- Naplnění příslušných indikátorů aj.
- Auditní práce:
 - přezkoumání dokumentace a analýza dat a údajů o projektu v IS (MS2014+)
 - rozhovory s vedením a odpovědnými pracovníky příjemce, identifikace rizik, auditorská interview

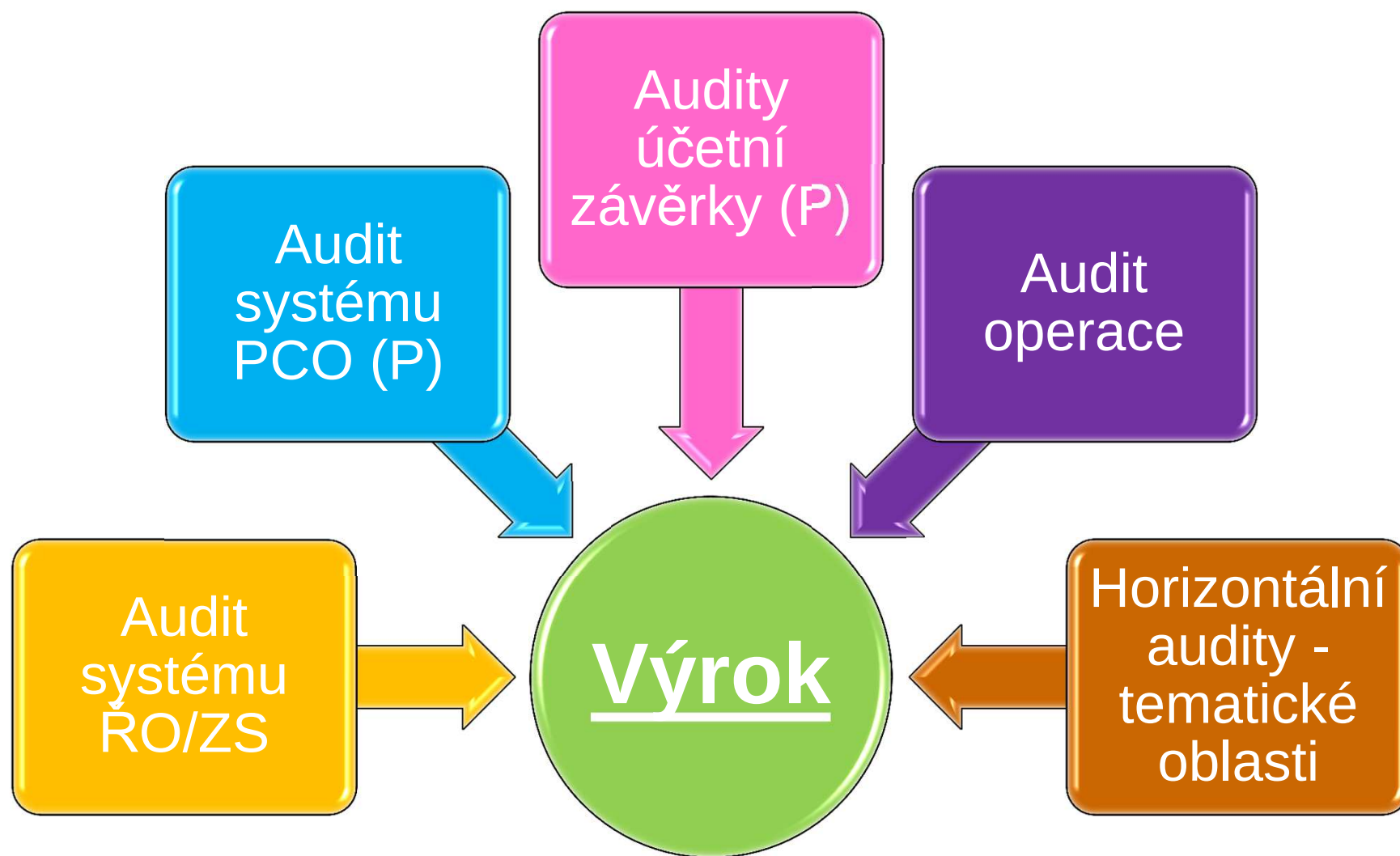
Výkon auditů – audit operací

Auditní práce:

- přezkoumání dokumentace a analýza dat a údajů o projektu v IS (MS2014+)
- rozhovory s vedením a odpovědnými pracovníky příjemce,
- fyzické zkoumání,
- identifikace rizik,
- auditorská interview.

Výkon auditů – audit účetní závěrky

- Cílem auditu účetní závěrky je poskytnout EK přiměřenou jistotu o pravdivosti, úplnosti, přesnosti a věrohodnosti částek uvedených v účetní závěrce za účelem vydání výroku.
- Auditní orgán musí ověřit, zda byl návrh účetní závěrky vypracován v souladu se šablonami stanovenými v prováděcím nařízení (EU) č. 1011/2014.
- Auditní orgán při ověřování účetní závěrky přihlíží k výsledkům provedené auditní práce, tj. k výsledkům auditů systému (zejména CO) a k výsledkům auditů operací.
- Audit by měl zahrnovat dodatečná ověření návrhu účetní závěrky předložené certifikačním orgánem, jež AO umožní pro účely výroku auditora prohlásit, že účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz.
- AO ověří, že z účetní závěrky byly vyjmuty veškeré nesprávné částky (audity, kontroly...).
- AO vydává výrok k ÚZ (bez výhrad, s výhradou, záporný, odmítnutí výroku)

REPORTING

Výroční kontrolní zpráva a Výrok auditora

- VKZ obsahuje:
 - hlavní zjištění auditů, včetně zjištění ohledně nedostatků v systémech řízení a kontroly
 - navrhovaná a provedená nápravná opatření
- Předložení EK do 15. 2. roku n+1
- Předkládá se společně s Výrokem auditora, který:
 - Potvrzuje, zda:
 - účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz
 - jsou výdaje, o jejichž úhradu byla EK požádána a které jsou vykázány v účetní závěrce, legální a správné
 - zavedený systém řízení a kontroly funguje řádně
- Typy výroku: *bez výhrad / s výhradou / záporný / nevydání výroku*

OVĚŘENÍ ZE STRANY ORGÁNŮ EU

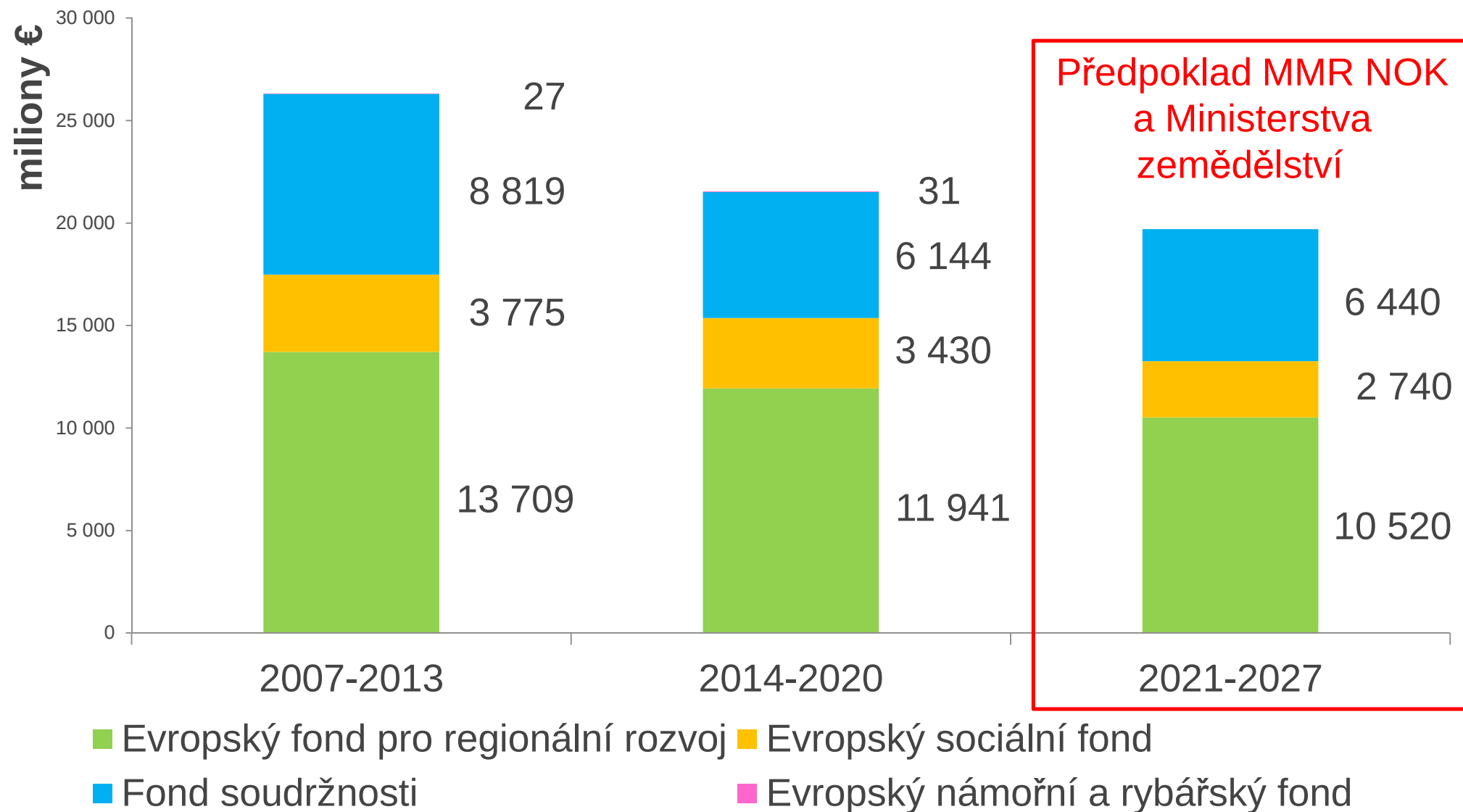
Ověření VKZ a výroku ze strany EK

- Analýza VKZ a výroku EK
- Ověření klíčových požadavků
- „Fact Finding Mission“
- Vyhodnocení VKZ a výroku EK
 - akceptace VKZ bez výhrad
 - akceptace VKZ s výhradou (doporučení pro příští VKZ)
 - neakceptace VKZ a akční plán
 - *warning letter*
 - *interruption letter*
 - *pre-suspension letter*
 - *suspension letter*
- Annual coordination bilateral meeting EK / AO
- Technical meeting, Homologue Group Meeting, EGESIF aj.

#	Subjekt	Klíčové požadavky řídicího a kontrolního systému
14	AO	Vhodné oddělení funkcí a vhodné systémy pro zajištění toho, aby jiný subjekt provádějící audit v souladu s auditní strategií programu disponoval nezbytnou mírou funkční nezávislosti a zohledňoval mezinárodně uznávané auditorské standardy
15	AO	Adekvátní audity systémů
16	AO	Adekvátní audity operací
17	AO	Adekvátní audity účetních závěrek
18	AO	Adekvátní postupy pro vydávání spolehlivého výroku auditora a pro přípravu výroční kontrolní zprávy

Nové programové období po roce 2021

Orientační rozdělení podpory poskytované Unií

SHRUTÍ AUDITNÍ ČINNOSTI AO

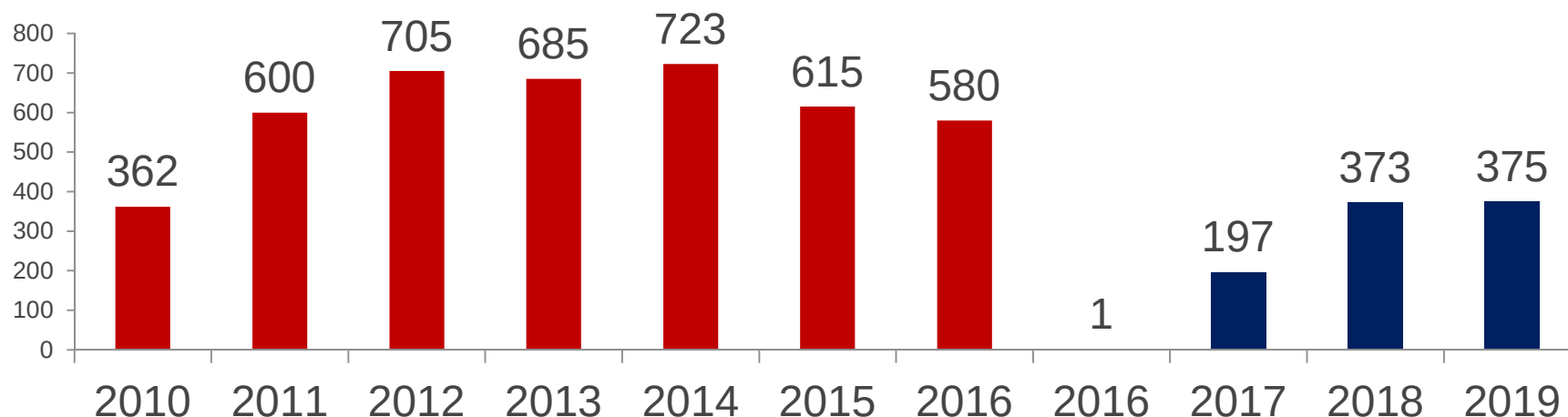
Počty auditů provedených Auditním orgánem u OP, které mají řídicí orgán na území ČR

Počty auditů operací

Neobsahuje audity účetní závěrky, AMIF, ISF, FM3 a auditu vykonané v rámci skupiny auditorů.

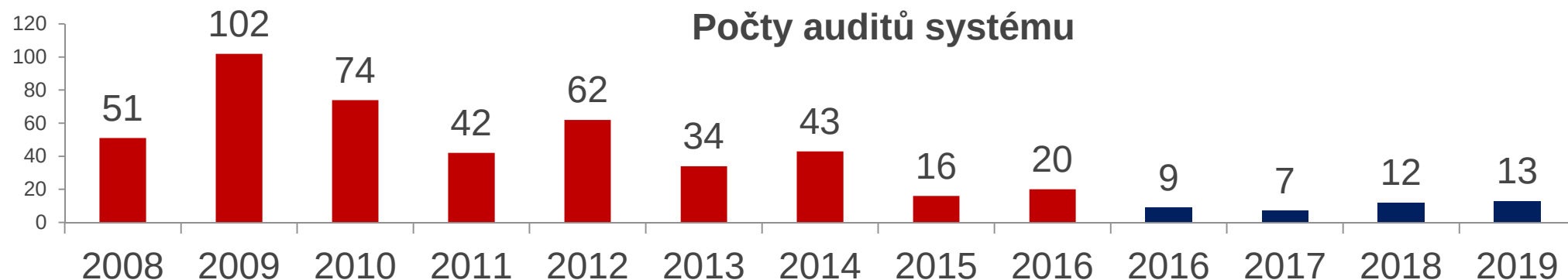
Období 2007-2013 za ESF, ERDF, CF a EFF

Období 2014-2020 za ESIF

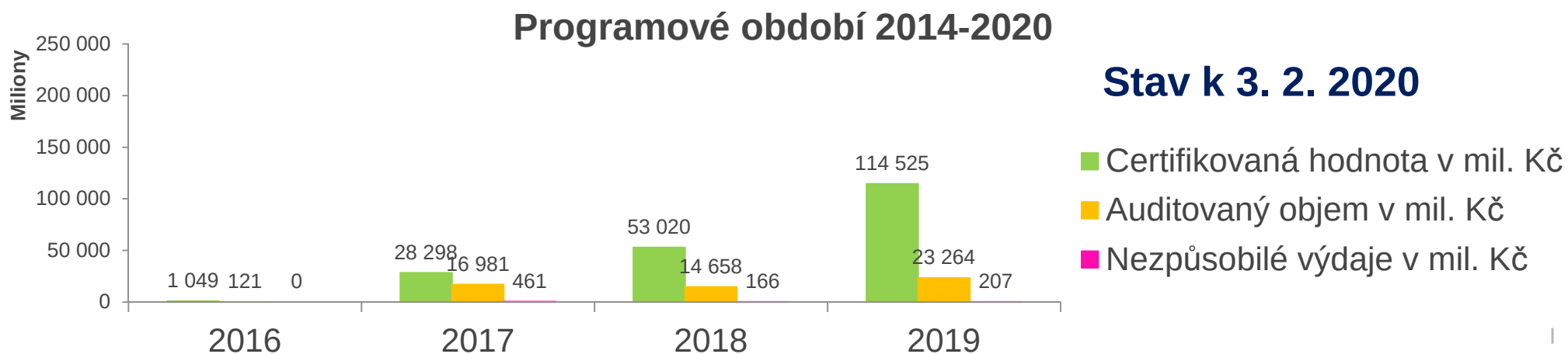
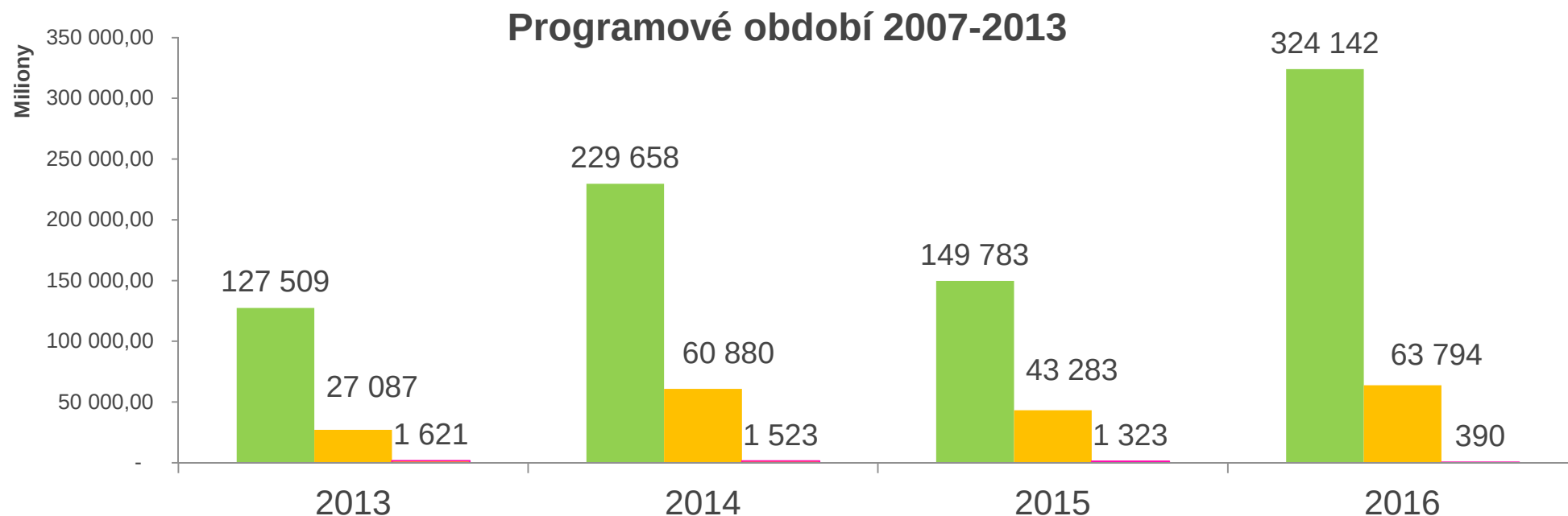
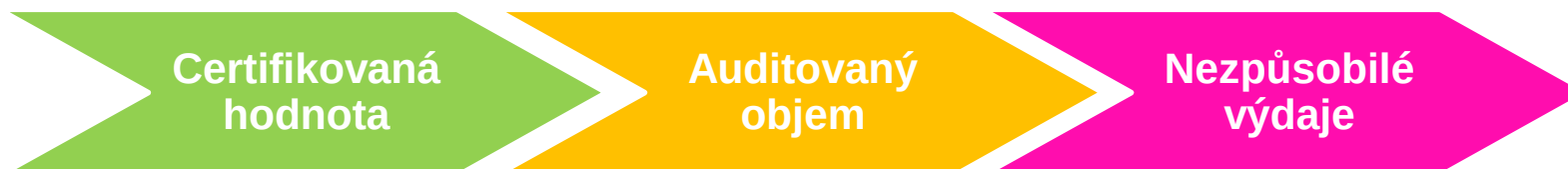

Období 2007-2013 za ESF, ERDF, CF a EFF

Období 2014-2020 za ESIF

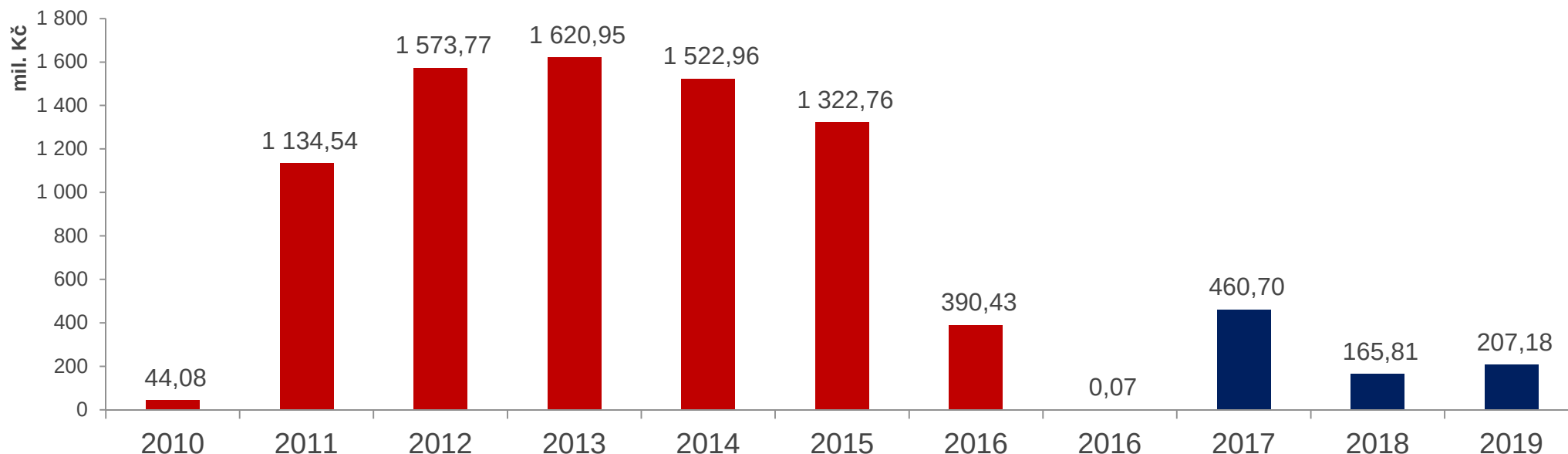
Auditní orgán za ESF, EFRR, FS, ENRF (ESIF)

Nezpůsobilé výdaje v mil. Kč

Období 2007-2013 za ESF, ERDF, CF a EFF

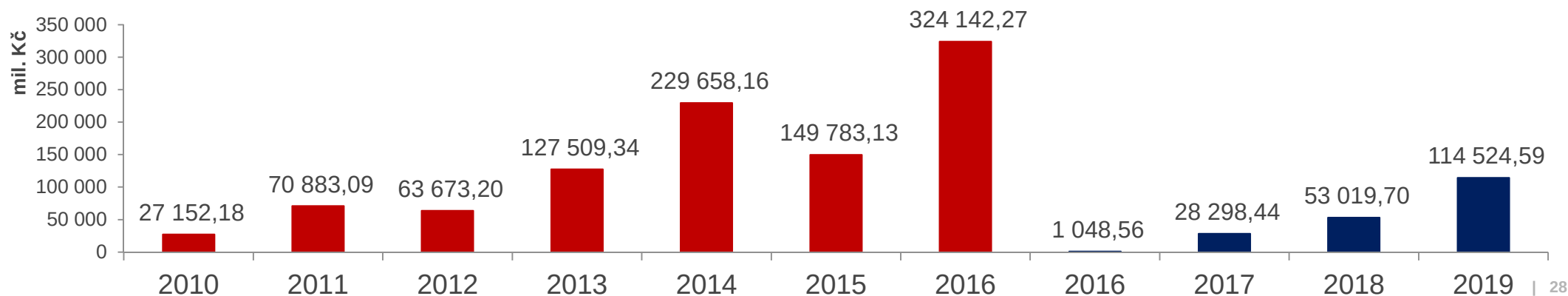
Období 2014-2020 za ESIF

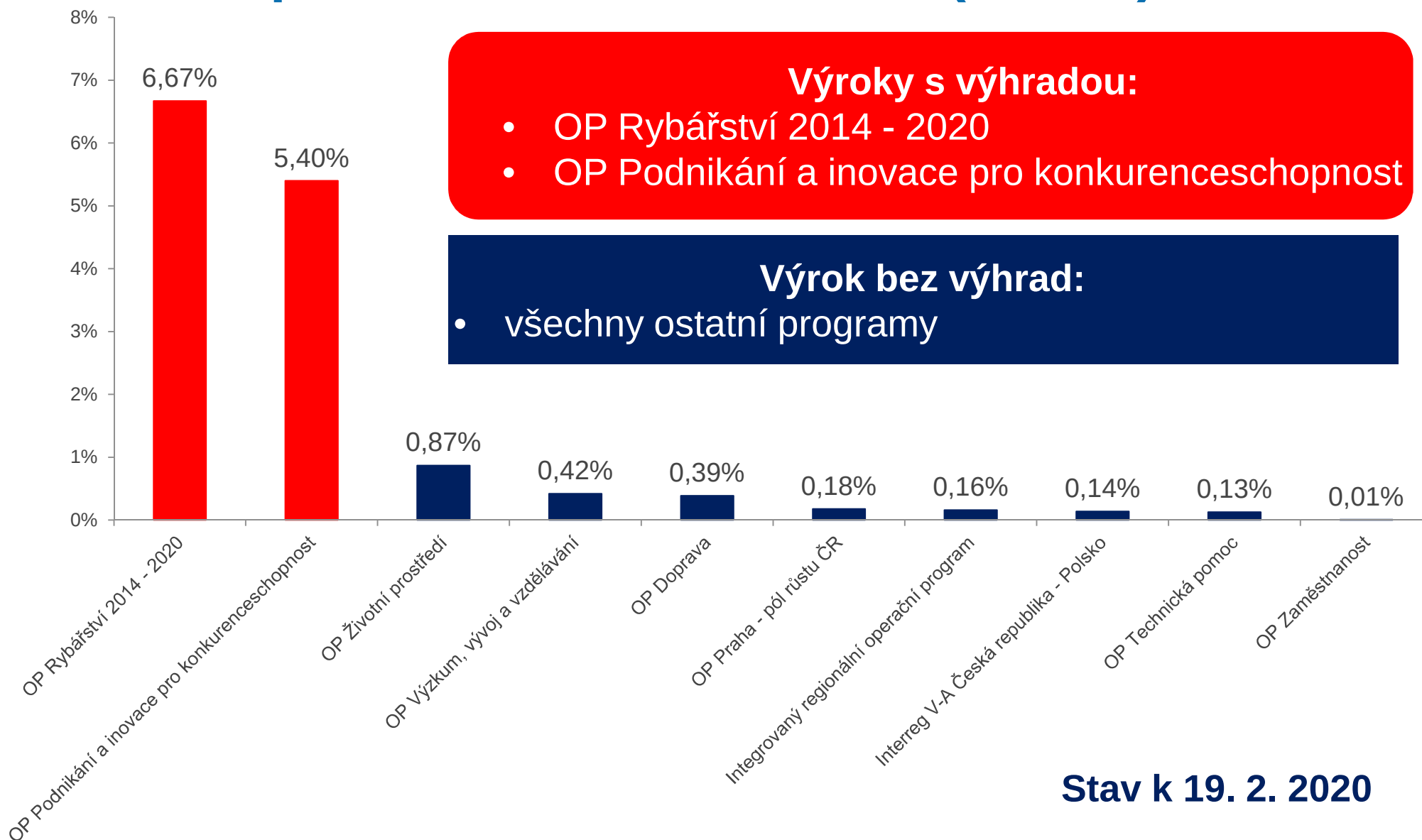
Celk. certif. hodnota v mil. Kč

Období 2007-2013 za ESF, ERDF, CF a EFF

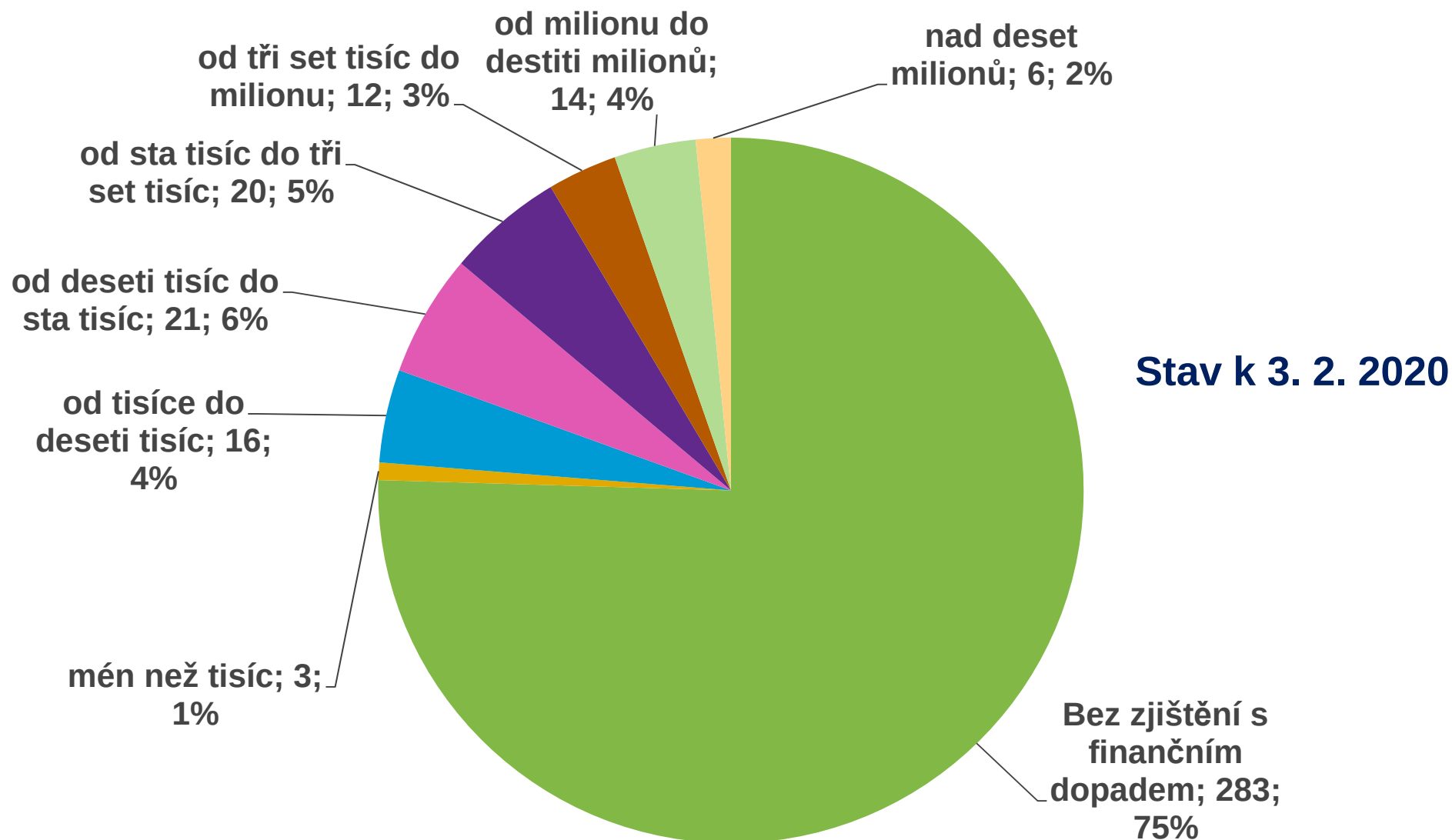
Období 2014-2020 za ESIF

Roční projektovaná chybovost vykázaná do Evropské komise za rok 2019 (odhad)

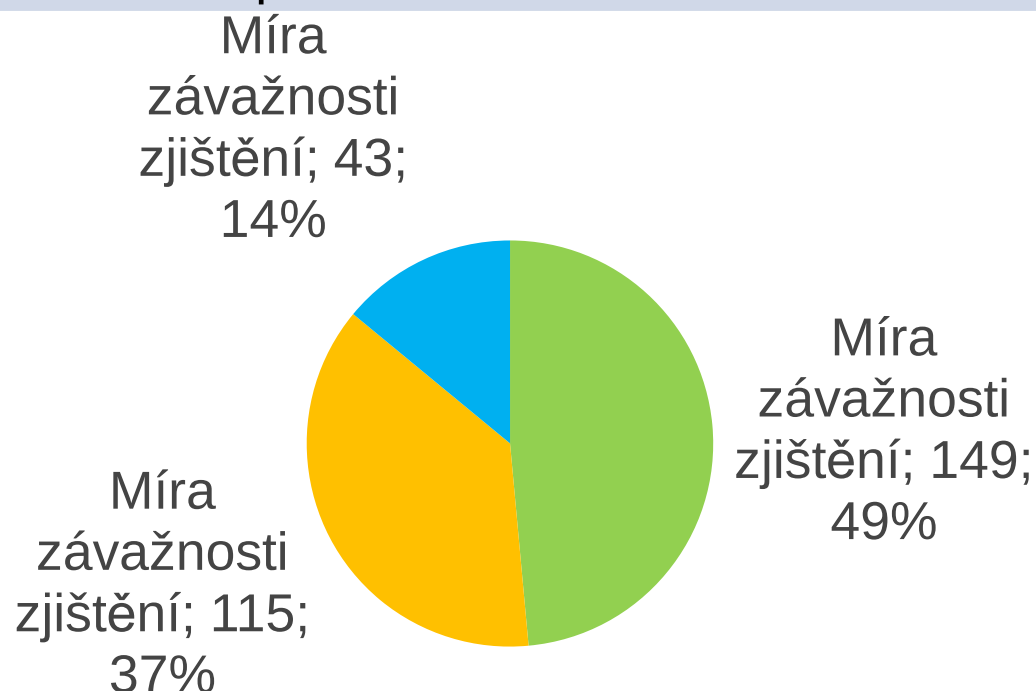

Výsledky jednotlivých auditů dle finančního dopadu za rok 2019

Závažnost zjištění v roce 2019

Závažnost zjištění	Popis
Vysoká	Nesrovnalost s finančním dopadem (tj. nezpůsobilý výdaj) větším nebo rovným 300 000 Kč, podezření na podvod.
Střední	Nesrovnalost s finančním dopadem (tj. nezpůsobilý výdaj) nižším než 300 000 Kč.
Nízká	Administrativní porušení a/nebo porušení bez identifikace finančního dopadu.

Jak správně řídit projekt a jeho rizika

Metoda stanovování cílů – SMART

S-Specific

- Specifický, konkrétní cíle

M-Measurable

- Měřitelné cíle

A-Achievable

- Dosažitelný – vytvořeny podmínky pro splnění

R-Realistic

- Realistický/Relevantní

T-Time-limited

- Časově omezený

Projekt musí minimálně interně obsahovat

Co?

- Stavba nové budovy chirurgie s 3 operačními sály a kapacitou 120 lůžek.

Jak?

- Popis postupu projektových aktivit
 - Plán
 - Projektová dokumentace
 - Změna územního plánu
 - ...

Kdo?

- Vyčlenění zdrojů v rámci fakultní nemocnice
- Externí dodavatel

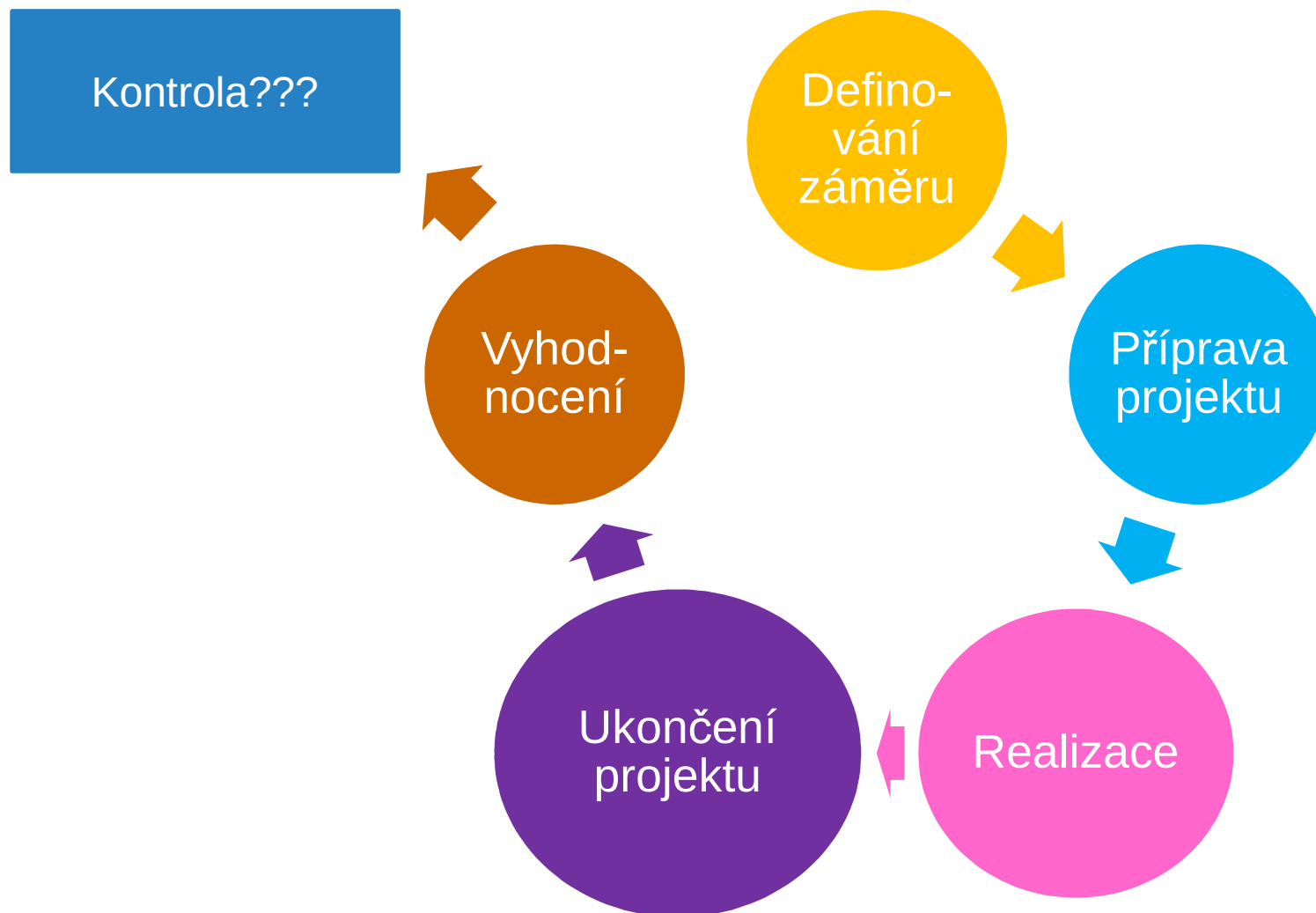
Kdy?

- Časový plán projektu – vhodný Ganttův diagram

Za kolik?

- Finanční plán.

Projektový cyklus

Legislativní rámec řízení rizik

Legislativní rámec

Zákon č. 320/2001 Sb. (zákon o finanční kontrole)

- § 4 odst. 1 „Hlavními cíli finanční kontroly je prověřovat: b) zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, ne hospodárným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností“
- § 11 odst. 3 „Při průběžné veřejnosprávní kontrole hospodaření kontrolovaných osob s veřejnými prostředky kontrolní orgány prověřují zejména, zda tyto osoby b) přízpůsobují uskutečňování operací při změnách ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek novým rizikům“
- § 11 odst. 4 „Při veřejnosprávní kontrole vykonávané následně po vyúčtování operací kontrolní orgány prověřují, zkoumají a vyhodnocují u vybraného vzorku těchto operací zejména, zda c) opatření přijatá příslušnými orgány veřejné správy včetně opatření k odstranění, zmírnění nebo předcházení rizik jsou kontrolovanými osobami plněna“

Legislativní rámec

Zákon č. 320/2001 Sb. (zákon o finanční kontrole)

- § 13a odst. 2 „Zaměstnanec kontrolního orgánu, který audit vykonal, vyhotoví o tomto auditu zprávu. Součástí zprávy o auditu vykonaného u orgánu veřejné správy je v případě zjištěných nedostatků též doporučení ke zdokonalení systému finanční kontroly, k předcházení nebo zmírnění rizik a k nápravě těchto nedostatků.“
- § 25 odst. 1 „Vedoucí orgánu veřejné správy je v rámci své odpovědnosti povinen v tomto orgánu zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém, který b) je způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy“
- § 28 odst. 2 „Interní audit je nezávislé a objektivní přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy, které zjišťuje, zda b) rizika vztahující se k činnosti orgánu veřejné správy jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění“

Legislativní rámec

Zákon č. 320/2001 Sb. (zákon o finanční kontrole)

- § 30 odst. 4 „Plány interního auditu zpracovává útvar interního auditu na základě objektivního hodnocení rizik, která vyplývají ze stanovených úkolů orgánu veřejné správy, s přihlédnutím k výsledkům veřejnosprávní a jiné kontroly uskutečněné u tohoto orgánu a ke zjištění vnitřního kontrolního systému.“

Mezinárodně uznávané auditorské standardy

- Mezinárodní rámec pro profesní praxi interního auditu (IIA)
- Standardy pro audit (ISA)
- Standardy pro ověřovací zakázky (ISAE)
- Standardy pro řízení kvality (ISQC)

Legislativní rámec

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon o finanční kontrole

- § 9 odst. 1 „Při plánování, přípravě a uskutečňování operací se kontrolními postupy veřejnosprávní kontroly a řídicí kontroly zajistí a) soustavné, koordinované a včasné zjišťování provozních, finančních, právních a jiných rizik“
- § 9 odst. 2 „Auditními postupy se zajistí a) nezávislé a objektivní prověřování, zda jsou 1. provozní, finanční, právní a jiná rizika vztahující se k činnosti orgánu veřejné správy zjišťována a vyhodnocována, 2. přijímána a dodržována odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění“
- § 11 odst. 2 „Schvalovacím postupem příkazce operace se prověří c) přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout“
- § 19 „Operačními postupy se zajistí průběžné nebo periodické prověření a) dodržování provozních postupů stanovených uvnitř orgánu veřejné správy pro oddělený výkon činností v procesu přímého uskutečňování operací a jejich zpracování v účetnictví za účelem minimalizace provozních, finančních, právních a jiných rizik“

Legislativní rámec

Metodické pokyny CHJ

- č. 2 „Metodika řízení rizik ve veřejné správě“

<https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2016/metodicky-pokyn-chj-c-2--metodika-rizeni-24501>

- č. 7 „Řízení rizik spojených s hospodařením“

<https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2018/metodicky-pokyn-chj-c-7--rizeni-rizik-sp-33155>

Metodika MMR NOK

- Metodický pokyn pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014-2020

Základní pojmy

Základní pojmy

Riziko

- nejistota, zda dojde k určité události, která by mohla mít negativní vliv na plnění stanovených cílů
- možnost vzniku ztráty nebo zisku (spekulativní riziko)
- pravděpodobnost jakéhokoliv výsledku, odlišného od očekávaného
- odchýlení skutečných a očekávaných výsledků
- variabilita možných výsledků nebo nejistota jejich dosažení

Řízení rizik

- integrální součást každého rozhodování v organizaci; soustavná činnost, jejímž cílem je omezit pravděpodobnost výskytu rizik nebo snížit jejich dopad

Risk **apetit** $\equiv$ **chuť riskovat**

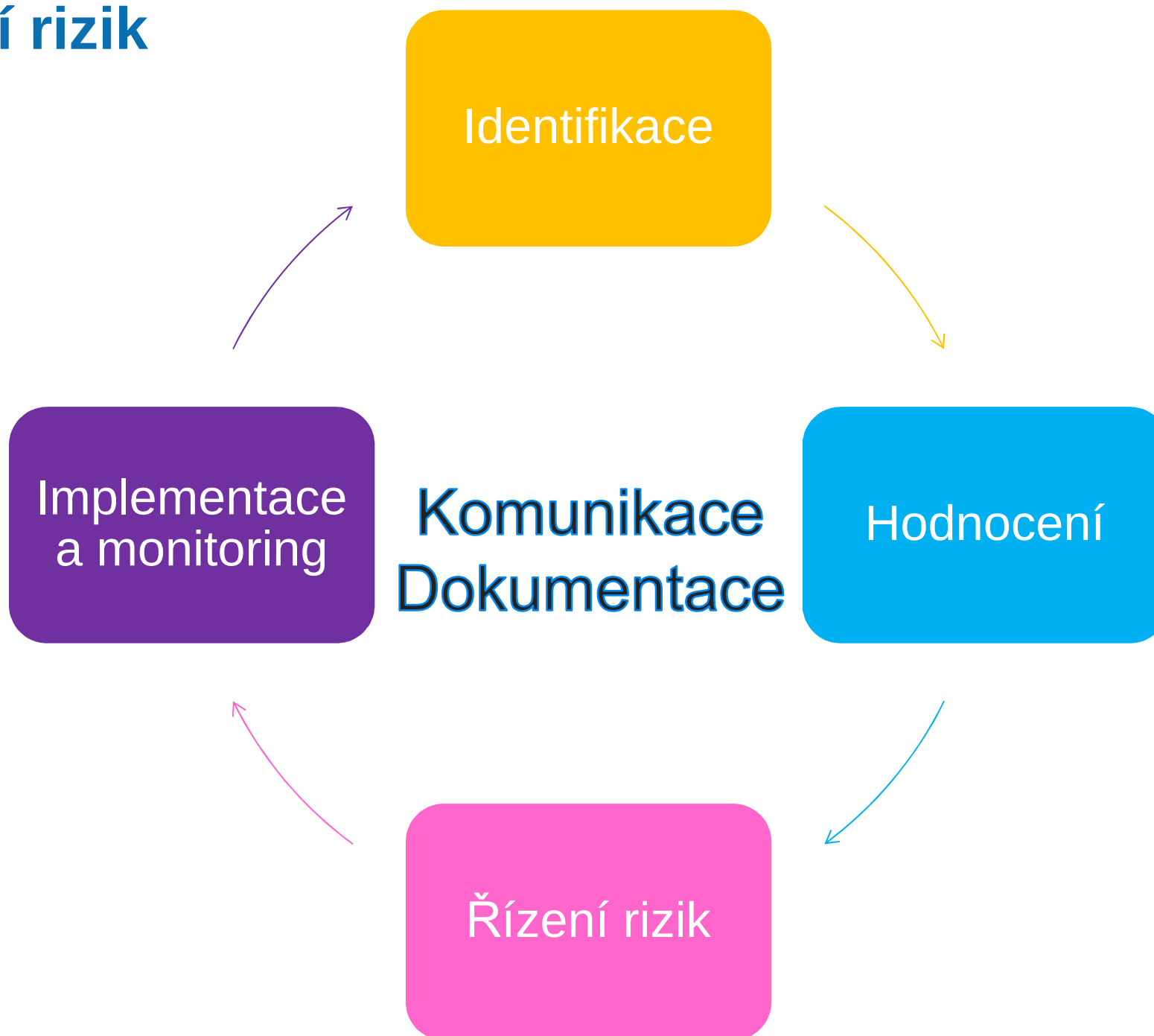
- míra/úroveň akceptovatelnosti rizik, vyjadřuje se pomocí pravděpodobnosti a míry škody

Mapa rizik

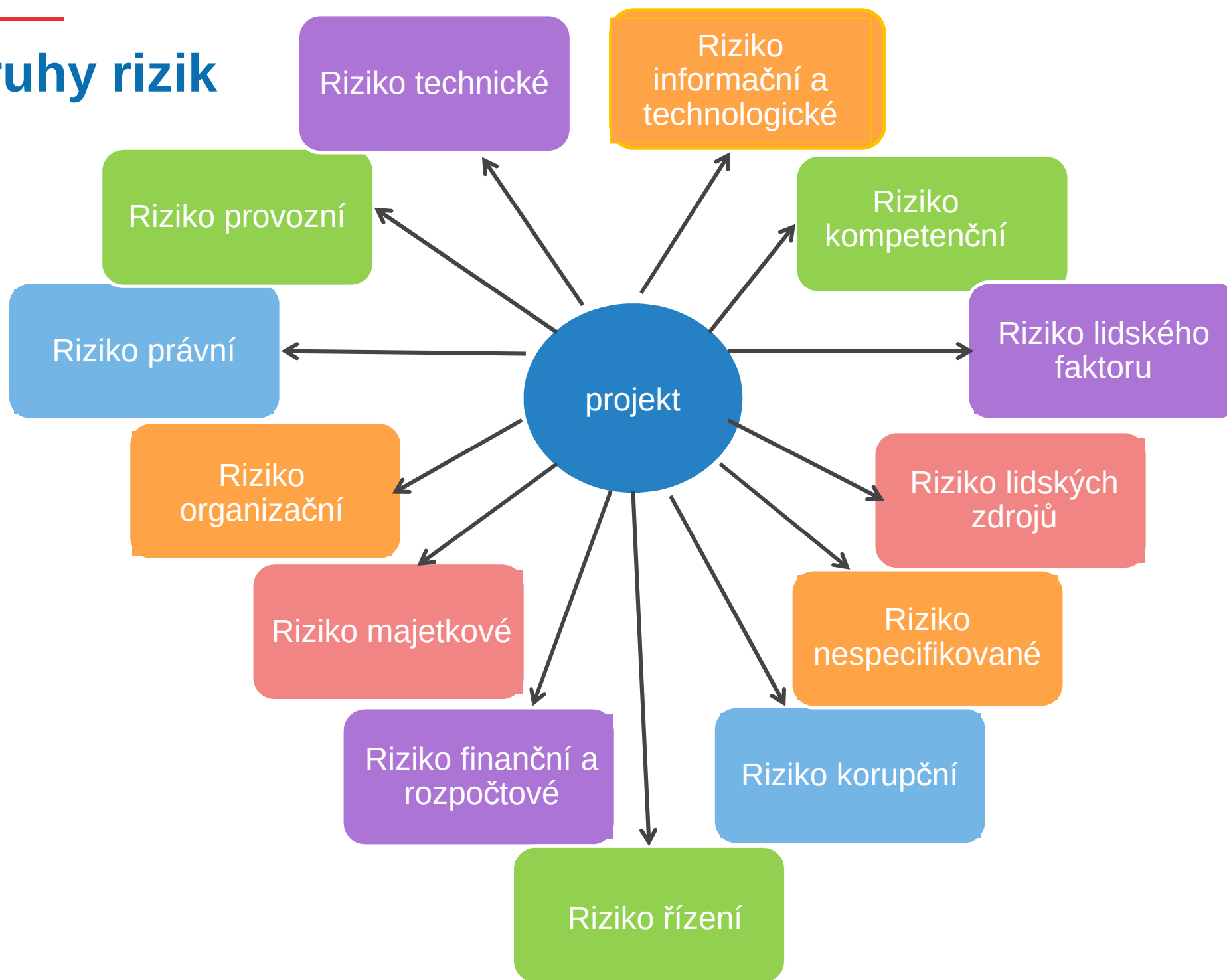
- Výsledek analýzy rizik, přehled identifikovaných rizik organizace seřazený podle jejich významnosti

Jaká rizika se vyskytují na jednotlivých úrovních řízení, matice rizik a kdo nese zodpovědnost za rizika

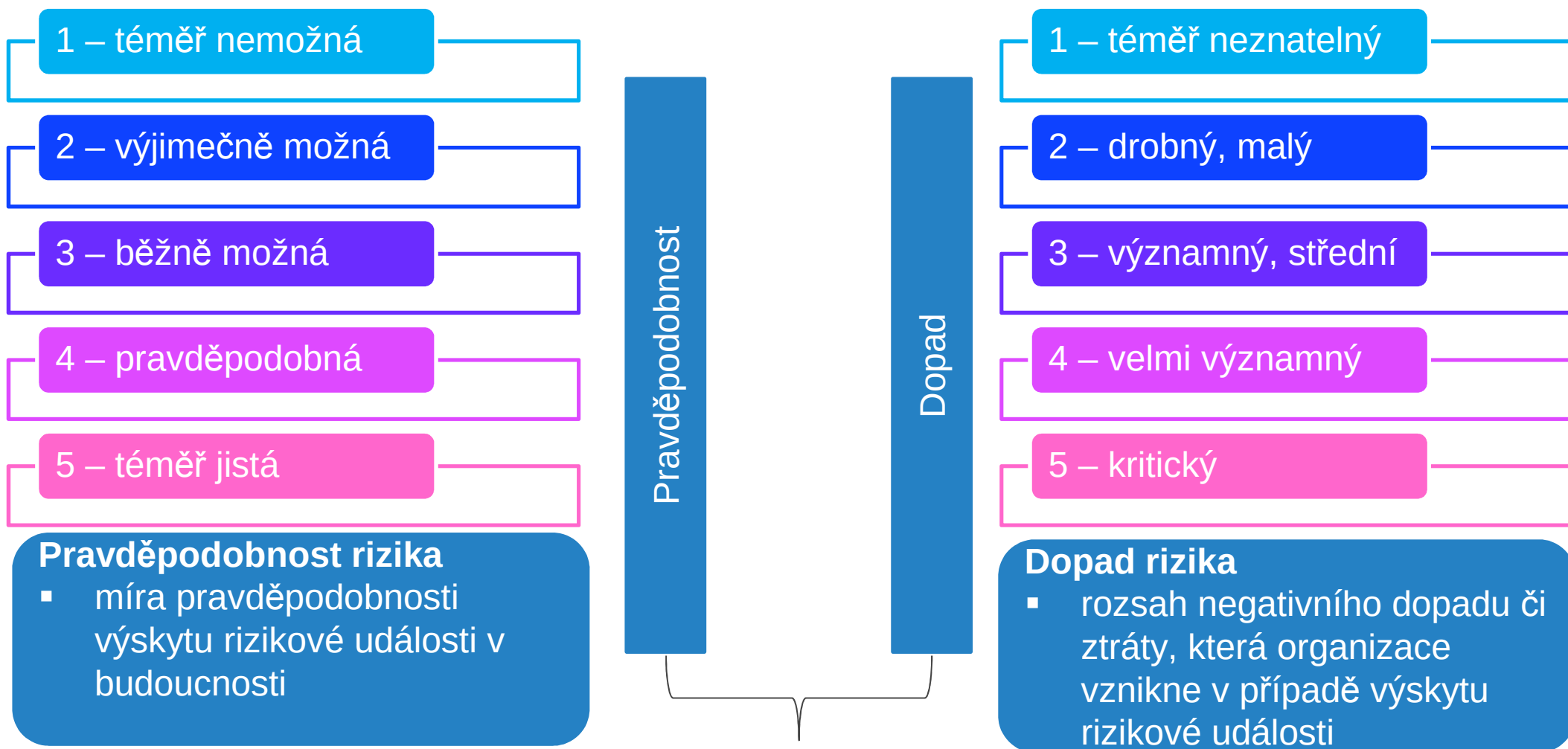
Řízení rizik

Druhy rizik

Hodnocení rizik

Pravděpodobnost x dopad = stupeň významnosti rizika

Významnost rizika - relativní důležitost rizika pro organizace

Hodnocení

Skupina rizik

běžná – rizika s významností 1 – 7

Málo významné riziko bez dopadu na cíle/procesy

závažná – rizika s významností 8 – 15

Významné riziko s malým dopadem na cíle/procesy

klíčová – rizika s významností 16 – 25.

Kritické riziko s možným velmi významným dopadem na cíle/procesy

Hodnocení

- Je možné rizika hodnotit před přijetím nápravných opatření a po jejich přijetí.
- Vždy je nutné řídit rizika na odpovídající úrovni stupně řízení.

Matice významnosti

		Dopad				
Pravděpodobnost		=<1000	=<10 000	=<50 000	=<300 000	>300 000
	1 x za 500 let					
	1 x za 10 let					
	1 x za rok					
	1 za pololetí					
	1 za měsíc a častěji					

Riziko	
Běžná	Vedoucí
Závažná	Náměstek
Klíčová	Ředitel

Řízení rizik

- Cílem řízení rizik není všechna rizika eliminovat, ale být si jich vědom a pracovat s nimi, protože mnohdy náklady na jejich eliminaci by mnohonásobně překročily užitek z jejich eliminace.

Řízení rizik

Eliminace rizika

- Vyloučení rizika, vyvarování se riziku

Akceptace rizika

- Přijetí rizika na stávající úrovni

Redukce rizika

- Snížení pravděpodobnosti výskytu a/nebo závažnosti dopadu rizika,

Přenos rizika

- Přenesení rizika na jiný subjekt (např. smluvní zajištění, pojištění atd.)

Sdílení rizika

- Sdílení rizika s jiným subjektem (např. koordinace kroků s jinými přímořízenými organizacemi).

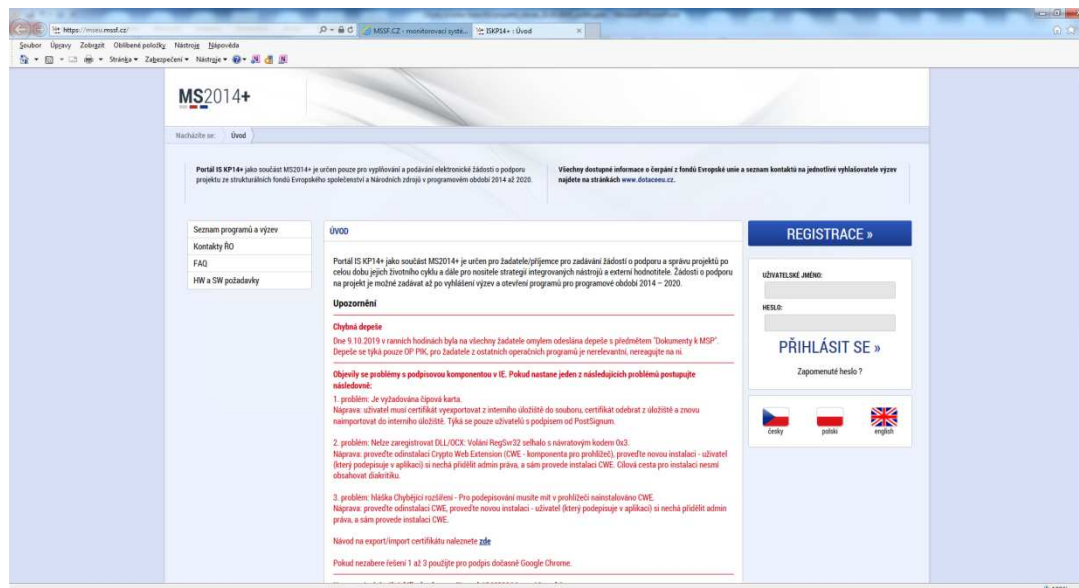
Na co si dát pozor při psaní projektové žádosti o dotaci

Výzva

Je nutné si uvědomit, zda se jedná o:

- **kolovou výzvu**, kde je hlavní podat projekt v termínu, tj. do 28. 5. 20XX
- **průběžnou výzvu**, kdy je důležité podat projekt co nejdříve, protože může být vyčerpána alokace a sebelepší projekt podaný včas nemusí být podpořen, protože může být vyčerpána alokace.

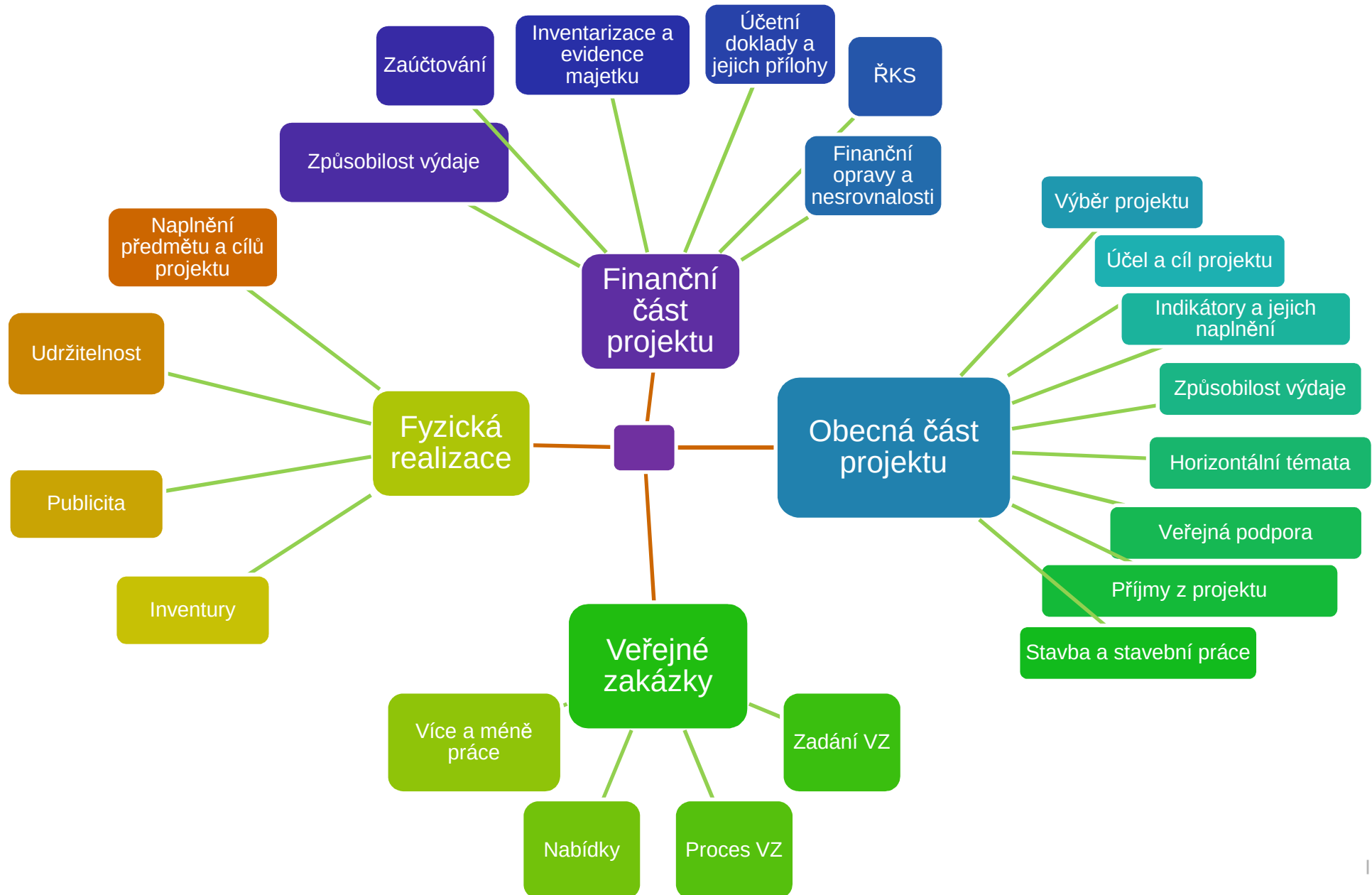

Na co si dát pozor při vyplňování projektové žádosti

PŘEHLED ČASTÝCH A TYPOVÝCH ZJIŠTĚNÍ V RÁMCI AUDITU A KONTROL

Co všechno musí příjemce zvládnout pro úspěšnou realizaci projektu?

Příklady dle jednotlivých kategorií zjištění

Veřejné zakázky

Trendy v oblasti veřejných zakázek z pohledu AO

- činnost AO je opožděná k aktuálním trendům, neboť audity provádí až po certifikaci výdajů EK, tj. několik let zpětně po realizaci dané VZ
- obecně lze zaznamenat zejména zjednodušování nastavení kvalifikačních a hodnotících kritérií ve snaze zadavatelů vyhnout se komplikacím v souvislosti s následnou (často několikanásobnou) kontrolou.
- soutěžení ve většině případů pouze na základě nejnižší nabídkové ceny.
- Větší znalosti a informovanost zadavatelů, včetně poučení z rozhodovací praxe zapojených subjektů (EK, AO, ÚOHS, soudy atp.)

Finanční opravy

Za pochybení ve VZ:

- Sazebník poskytovatele dotace dle právního aktu
- Rozhodnutí Komise C(2013) 9527 ze dne 19.12.2013, kterým se stanoví a schvalují pokyny ke stanovení finančních oprav, jež má Komise provést u výdajů financovaných Unií v rámci sdíleného řízení v případě nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek (ve znění oprav)
- Rozhodnutí Komise ze dne 14. 5. 2019 C(2019) 3452, kterým se stanoví pokyny ke stanovení finančních oprav, jež se mají provést u výdajů financovaných Unií v případě platných pravidel pro zadávání veřejných zakázek

Auditní orgán při posuzování závažnosti případných zjištění vychází také z praxe EK, EÚD, ÚOHS, ale i z rozsudků Evropského soudního dvora a národních soudů.

Typy pochybení v auditních zjištěních

- Nesprávná definice předmětu plnění (značky, názvy, technická specifikace)
- Nedostatečné zveřejnění zakázky / poskytování dodatečných informací k ZD
- Nekonkrétní vymezení předmětu plnění
- Podjatost členů komise / střet zájmů
- Nevyřazení / neoprávněné vyřazení nabídky
- Případy zakázaných dohod soutěžitelů, zejména u VZMR
- Vyjednávání s dodavateli před vyhlášením soutěže, nedodržení podmínek pro předběžné tržní konzultace
- Nedostatečná archivace dokumentů

Diskriminační technické specifikace

Zakázky na pořízení ICT a audiovizuálních pomůcek pro výuku na VŠ

- Specifikace technických parametrů požadovaného plnění pomocí obchodních názvů (např. procesory notebooků)
 - Zadavatel odůvodňuje potřebou zajištění kompatibility se stávajícím vybavením a předchozími zkušenostmi s určitými typy zařízení
 - Postup v rozporu s rozhodovací praxí ÚOHS
 - Odkazy na obchodní názvy lze použít výjimečně, pokud objektivně není možné stanovit parametry požadovaných zařízení technickým popisem
- **Auditní zjištění – diskriminační technické specifikace (finanční oprava 10 %)**

Dělení předmětu veřejné zakázky pod limity stanovené zákonem

Nákup laserů pro vědeckou instituci

- Zadavatel zadal jednotlivé přístroje v samostatných zadávacích řízeních VZMR a ZPŘ, součet předpokládaných hodnot přesáhl částku pro nadlimitní VZ
 - Zadavatel odůvodňuje odlišným účelem využití jednotlivých přístrojů a odlišným okruhem dodavatelů jednotlivých typů laserů
 - Všechny zakázky byly zadány témuž dodavateli
 - Nákupy součástí jednoho projektového záměru
 - Nutnost postupu dle § 18, odst. 2 ZZVZ, problém výkladu pojmu funkční celek
- **Auditní zjištění – nezákonné dělení předmětu zakázek, (finanční oprava 25 %)**

Nevyloučení nabídky

- Dodatečnou informací potvrdil zadavatel, že provedení oprav přístupových komunikací poškozených provozem stavby není předmětem veřejné zakázky.
 - Všichni uchazeči kromě uchazeče XY, který položil dodatečný dotaz, ocenili v nabídce objekt SO 1 185 – Úpravy na komunikacích během výstavby.
 - Uchazeč XY byl za správné ocenění objektu vyřazen – následně po podání námitky proti rozhodnutí zadavatele o vyloučení uchazeče stěžovatele částečně zadavatel námitce vyhověl a vyřazení z důvodu neocenění SO 1 185 zrušil. Uchazeč XY byl však zadavatelem vyloučen na základě nesplnění jiných podmínek dle ZD – nepřiložení příloh ke smlouvě o dílo.
 - Ostatní uchazeči ocenili uvedený SO, což bylo v rozporu s požadavky zadavatele, a to jak s vlastní ZD, tak i s dodatečnou informací.
 - Zadavatel měl všechny uchazeče, kteří v rámci nabídky ocenili objekt SO 1 185, vyloučit z důvodu nesplnění zadávacích podmínek. Zadávací řízení mělo být tedy zrušeno, protože by nezůstala ani jedna hodnotitelná nabídka.
- **Auditní zjištění - nedostatek transparentnosti nebo rovného zacházení při hodnocení (finanční oprava 10 %)**

Nedodržení zásady rovného zacházení, § 6 ZZVZ

Nadlimitní VZ na stavební práce – rekonstrukce památkového objektu

- Jedním z uchazečů byla firma, která zpracovala projektovou dokumentaci
- Vysoký počet dodatečných informací z důvodu nepřesností a nejasností v projektu (velké množství agregovaných položek ve VV)
- Na zpracování dodatečných informací se podílel také zpracovatel projektové dokumentace
- Zadavatel zamítl žádost dvou uchazečů o prodloužení lhůty pro podání nabídek z důvodu náročnosti zpracování dodatečných změn projektu
- Lhůta pro podání nabídek pouze o 4 dny delší než minimální zákonem požadovaná
- Námitky jednoho z uchazečů pro tvrzené porušení § 6 ZZVZ – zvýhodnění uchazeče zpracovatele PD – námitky zamítnuty
- Několik nabídek bylo vyřazeno v důsledku neúplnosti nebo chyb ve výkazu výměr
- K plnění zakázky vybrána nabídka uchazeče, který zpracoval PD

➤ **Vyhodnoceno jako porušení zásady rovného zacházení, zadavatel nepřijal žádné opatření k eliminaci informační výhody uchazeče, který zpracoval PD, např. přiměřené prodloužení lhůty pro podání nabídek, finanční oprava 25 %**

Vítězná nabídka měla být vyloučena a nedodržení rovného zacházení

Zakázka na nákup linky dle pravidel operačního programu

- Vítězný uchazeč nesplnil podmínku zadávací dokumentace tím, že do návrhu smlouvy a následně smlouvy zakomponoval ustanovení, kterým omezil maximální výši smluvní pokuty.
- Jiný uchazeč, který neuvedl ustanovení o smluvní pokutě do návrhu smlouvy byl za toto pochybení vyloučen.
- V zadávací dokumentaci bylo uvedeno, že zadavatel bude uplatňovat smluvní pokutu až do dne řádného dodání a předání předmětu koupě.
- Zadavatel měl povinnost takovou nabídku odmítnout, třebaže by to mohlo vést ke zrušení výběrového řízení.

Podstatná změna smlouvy

- **Změna realizačního týmu:**

- Vítězný uchazeč změnil realizační tým zakázky a nový realizační tým nesplňoval původně zadavatelem stanovené podmínky v zadávací dokumentaci.
- Příjemce dotace tuto změnu akceptoval.

- **Přesně vymezené zadávací podmínky:**

- Zadavatel přísně stanoví podmínky - dodržení parametrů a dílčích termínů plnění, požadovaná výše a platnost pojištění odpovědnosti za škodu po celou dobu realizace plnění, uplatnění smluvních pokut vůči dodavateli, které následně příjemce nekontroloval, resp. nevyžadoval.
- **Jedná se o podstatnou změnu smlouvy, která by mohla rozšířit okruh uchazečů, se kterou je spojena finanční oprava.**

Veřejné zakázky

- dělení předmětu zakázek obdobného, spolu souvisejícího plnění, zadávaného v jednom účetním období (PO 2007-2013)

- Zadavatel realizoval VZMR II. kategorie na stavební práce v rámci **projektu A**
 - Analýzou dokumentace bylo na místě zjištěno, že zadavatel realizoval další VZMR II. kategorie na stavební práce na stejném objektu pouze v rámci **projektu B**
 - Součet předpokládaných hodnot obou zakázek převyšoval limit pro VZMR
 - Smlouvy o dílo byly uzavřené v jednom účetním období
 - U obou zakázek byla shledána věcná, místní a časová souvislost
- **Zadavatel rozdělil zakázky na menší, formálně samostatné zakázky s cílem snížit hodnotu zakázky pod stanovené limity pro jednotlivé postupy**

Veřejné zakázky – sloučení nesouvisejícího plnění

- Příjemce ve Výzvě uvedl v předmětu veřejné zakázky požadovaný rozsah služeb a činností a to:
 - *zpracování projektu stavby,*
 - *výkon činnosti koordinátora BOZP na staveništi ve fázi projektu, vč.*
 - *výkon autorského dozoru projektanta při realizaci stavby.*
- Zadavatel v rámci této zakázky požadoval i další služby, kterými byly služby zpracování na žádosti o zařazení stavby do spolufinancování z prostředků EU,
- Výše uvedené **služby zpracování projektu vč. autorského dozoru ve vztahu k činnosti koordinátora BOZP a zpracování žádosti o zařazení stavby do spolufinancování z prostředků EU představují odlišný předmět plnění a zároveň spolu věcně ani funkčně nesouvisí.**
- Zadavatel porušil zásadu zákazu diskriminace, kdy požadoval různé druhy plnění, která vzájemně spolu nesouvisejí, čímž předmět zakázky vymezil velmi široce a diskriminoval okruh potencionálních dodavatelů, kteří by byli schopni dodat jednotlivé dodávky veřejných zakázek samostatně.

Veřejné zakázky - netransparentní hodnotící kritéria

Zadavatel pro hodnocení VZ na služby na zajištění putovní výstavy a propagačních materiálů zvolil ekonomickou výhodnost nabídky

- Hodnotící kritéria byla:
 1. *výše nabídkové ceny 55 %*
 2. *technické a estetické řešení 45 %*
- Pro dílčí hodnotící kritérium č. 2 zadavatel stanovil subkritéria:
 1. *Kvalita materiálů, technologické a technické řešení – 20 bodů*
 2. *Kvalita grafického zpracování, koncepce řešení a celkový estetický a výtvarný dojem – 25 bodů*
- Jako nejvýhodnější měla být označena nabídka, která dostane nejvyšší součet bodů za kritéria 1 a 2. **Další specifikace kritérií a postupu hodnocení v ZD uvedena nebyla.**
 - **Zadavatel uvedl jednotlivé parametry hodnocení neurčitě a nejednoznačně, nebyla dodržena zásada transparentnosti.**

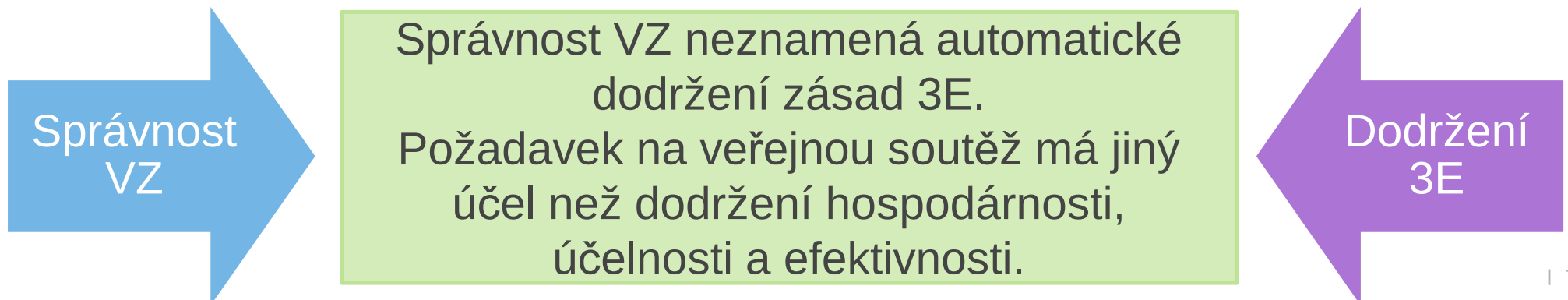
Veřejné zakázky - změna zadávacích podmínek v důsledku podstatné změny smlouvy dodatkem měnícím podmínky dodání/zhotovení díla s dopadem na hodnocení nabídek

- V ZD byl jako jedno z hodnotících kritérií stanoven termín dodání/zhotovení díla
 - Nejvyšší počet bodů obdržela nabídka s nejkratším termínem dodání
 - V době realizace zakázky došlo k uzavření dodatku ke smlouvě, jehož předmětem bylo prodloužení termínu zhotovení/dodání díla bez objektivních důvodů
- **Přehodnocením předložených nabídek bylo zjištěno, že v případě, kdyby v původním ZD byl termín dodání/zhotovení díla stejný jako dle dodatku ke smlouvě s vítězným uchazečem, stal by se vítězem jiný uchazeč**

Zjištění mimo oblast veřejných zakázek

způsobilost výdajů – princip „3E“

- **Porušení zásady 3E / ceny v projektu neodpovídají tržním cenám**
 - pořízení zařízení za cenu, která nebyla v místě a čase obvyklá.
 - obdobné nákupy zadavatele jsou realizovány pro projekt za vyšší cenu než je obvyklá pro jeho běžnou činnost.
 - ceny přesahují odvětvové průměry
 - ceny výrazně převyšují cenu dle URS či RTS.
 - ceny jsou vyšší než maximální limit stanovený ŘO/ZS.
 - *Např. mzda IT experta ve veřejné správě na DPP ve výši 1600 Kč/hod.*

Způsobilost výdajů – 3E

- Nesplnění zásady hospodárnosti, když příjemce nepodstatnou změnou navýšil položku na nákup notebooků se zdůvodněním, že toto bylo nutné pro práci v terénu (nutná vyšší mechanická odolnost a kvalitnější plast) přičemž příjemce neprokázal, že by notebooky v terénu využíval.

Způsobilost výdajů – účelnost

- Nesplnění účelu dotace v případě podpory odborného vzdělávání zaměstnanců, když se zaměstnanci školili na konkrétní IT systém, kde měl příjemce pouze freeware verzi softwaru a po vypršení licence se rozhodl vyžívat jiný program.
- K provedení výzkumného projektu bylo nezbytné pořízení 33 ks měřidel. V rámci realizace VZ byla předložena nabídka s nižší nabídkovou cenou za jednotku a z uvedeného důvodu si příjemce dotace za dotační prostředky pořídil celkem 36 ks měřidel. Vzhledem k tomu, že k řádnému provedení a dokončení projektu bylo nezbytné pořízení 33 ks měřidel, AT vyhodnotil pořízení dalších 3 ks měřidel jako porušení zásady 3E.

Způsobilost výdajů – nezpůsobilý výdaj dle výzvy

- Podle Výzvy byly položky nezařaditelné mezi způsobilé výdaje na pořízení jakéhokoli druhu dopravního prostředku certifikovaného k provozu na veřejných komunikacích.
- Příjemce v rámci projektu pořídil mimo jiné tyto stroje, které byly způsobilé k provozu na pozemních komunikacích:
 - Stavební stroj – nakladač, který měl registrační značkou vozidla a technický průkaz zvláštního motorového vozidla
 - Stavební stroj – kompresor, který měl registrační značkou vozidla a Osvědčením o registraci vozidla
- Podmínkou a kritériem způsobilosti výdajů byl provoz na podzemních komunikacích.
 - **Výdaje na nákup obou vozidel nebyly uznány jako způsobilé.**

Způsobilost výdajů - účetnictví

- **Porušení rozpočtových pravidel např. hrazení investic z neinvestičních výdajů projektu**
 - příjemce dotace zaúčtoval dlouhodobý nehmotný majetek jako služby a to navzdory tomu, že:
 - vstupní cena byla vyšší než 60 000 Kč a
 - doba použitelnosti byla delší než jeden rok
- **nevedení odděleného účetnictví**
 - příjemce nevedl oddělené účetnictví nákladu a výnosů, ale pouze příjmů a výdajů.

Způsobilost výdajů

- **Realizace aktivit, které nejsou součástí projektové žádosti**
 - příjemci vysoutěžil zateplení budovy levněji a tak se rozhodl ušetřené finanční prostředky z dotace využít na nový topný systém
- **Neoznámení změn v projektu**
 - příjemce neoznámil změnu:
 - statutárního zástupce příjemce,
 - harmonogramu projektu,
 - rozpočtu projektu (investice/neinvestice)
- **Nedodržení harmonogramu realizace**
 - příjemce nedodržel termín konce projektu, když po konci projektu ještě instaloval technologie a prováděl školení financované z finančních prostředků projektu

Způsobilost výdajů

- **Nesoulad zápisů ve stavebním deníku s předloženou fakturací způsobilých výdajů**
 - Nemožnost ověření realizace uskutečněné práce / obsah fakturace
- **Nezajištění udržitelnosti projektu**
 - stroje zakoupené z finančních prostředků projektu byly prodány jiné společnosti před koncem doby udržitelnosti

Způsobilost výdajů

- **Výdaj nebyl uhrazen dle podmínek řídicího orgánu**
 - Příjemce v rámci administrativní kontroly doložil příkaz k úhradě na 4 mil. Kč. Při kontrole na místě byl vyžádán výpis z účtu, kde byla odeslaná částka 2 mil. Kč. S vysvětlením, že daný příkaz nebyl bankou zpracován, jelikož překročil povolený kontokorent a byl uhrazen, až po proplacení dotace. Dle podmínek OP musel být výdaj uhrazen před proplacením poskytovatele. Výdaj na 2 mil. Kč nebyl uznán jako způsobilý.

Způsobilost výdajů – Mzdové / personální výdaje

- **Vykazování činnosti před podpisem DPP/DPČ**
 - DPP a DPČ uzavřeny v listopadu roku n, činnost provedena v květnu, srpnu a září daného roku
- **Výkazy práce vs. vykonaná činnost a rozsah práce v pracovní smlouvě nebo DPČ/DPP**
 - Finanční manažerka projektu, dle výkazu práce, vykonávala činnosti, které neměla v náplni práce (tvorba scénáře výukového filmu, který měl tvořit dle smlouvy o dílo dodavatel, tj. věcný obsah projektu)
- **Nezpůsobilé výdaje identifikované v rámci osobních nákladů**
 - překročení limitu měsíčních mzdových nákladů na pozici stanovených v podnikatelském záměru, který byl posuzován a hodnocen

Způsobilost výdajů – Cestovní náhrady s vazbou na mzdové / personální výdaje

- **Výkazy práce, cestovní příkazy vs. evidence docházky**
 - Dle cestovního příkazu byl zaměstnanec na služební cestě, dle výkazu práce a evidence docházky čerpal dovolenou.
 - Nárokování celodenní jízdenky na MHD, které byla označena v době, kdy měl být zaměstnanec dle vyúčtování CP na cestě domů vlakem (dle přiložené jízdenky a obsahu vyúčtování).
- **Nedoložení originálního dokladu k vyúčtování CP**
 - zaměstnanec přiložil k vyúčtování cestovního příkazu pouze kopie jízdních dokladů, které měly stejná čísla, jako doklady přiložené k cestovnímu příkazu jiného zaměstnance konajícího stejnou pracovní cestu.

Výběr projektů – chybné posouzení velikosti podniku I.

- Cílem výzvy bylo podpora malých a středních podnikatelům.

Definice podniků dle Přílohy I Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

Mikropodniků, malé a střední podniky

- Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků (MSP) je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 miliony EUR.

- Byly identifikováni příjemci, kteří neměli být podpořeny jelikož:
 - Příjemce měl větší počet zaměstnanců
 - Nesplňoval finanční limity pro přiznání statutu SME
 - Nezohlednil majetkové účasti v dalších ovládaných společnostech

Zjednodušené vykazování nákladů

– vykazování podpořených osob

- Dle vyhlášené Výzvy byla cílová skupiny vymezena takto: Zaměstnanci – osoby, které jsou v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k organizaci žadatele/partnera s výjimkou osob zaměstnaných na dohodu o provedení práce.
 - V rámci projektu byly nárokovány k proplacení výdaje za účast zaměstnance, který v době školení byla na rodičovské dovolené a školení se účastnil na základě uzavřené dohody o provedení práce.
 - Zaměstnanec vykonávala činnost za DPP pouze ve dnech, ve kterých se dle prezenčních listin účastnila interního školení.
 - Zaměstnance na základě DPP nebylo možné zařadit do cílové skupiny.
 - Výdaje na školení nebyly uznány jako způsobilé.
- **Indikátor 600 00 - celkový počet účastníků musel být o tohoto zaměstnance snížen.**

Způsobilost výdajů – Audit trail

- **Nezajištění audit trailu/nedostatečný audit trail**
 - Nedostatečná archivace
 - Nepředložení kompletní dokumentace projektu
 - Příjemce nearchivoval požadovanou dokumentaci, například prezenční listiny ze školení dokládající způsobilost výdaje..

Způsobilost výdajů - publicita

- **Nedodržení povinných podmínek publicity**
 - neinformování o podpoře projektu z EU předepsanou formou (informace na webových stránkách, plakát s informacemi o projektu (minimální velikost A3), billboard atp.).

Příklady rizikových oblastí v ŘKS na úrovni poskytovatele dotace

Příklady zjištění z auditů systému v roce 2018

- Nedostatečně nastavení a funkčnost posuzování a ověřování statutu MSP
- Nedostatečně nastavené a funkční postupy pro kontrolu VŘ
- Nedostatečná kontrola veřejných zakázek zadávaných v režimu JŘBU
- Nedostatečná kontrola vedení odděleného účetnictví projektů v rámci kontroly ŽoP
- Nedostatečné nastavení kontroly celkové výše úvazků zaměstnanců
- Nedostatečná kontrola přijatelnosti žádosti o podporu
- Nedostatky v nastavení ekonomického hodnocení jako součásti věcného hodnocení žádosti o podporu prováděného
- Nedostatečné nastavení systém stanovení mezd/platů v místě a čase obvyklých, v rámci něhož by byl zachován dostatečný audit trail a existuje riziko, že by mohlo dojít k nerovnému přístupu k žadatelům a příjemcům
- Nedostatečně nastavené postupy a kontrolní listy pro provádění administrativní kontroly žádosti o platbu a nedostatečný audit trail těchto kontrol

Příklady zjištění z auditů systému v roce 2018

- Nedostatečné postupy pro sběr všech rizikových projektů identifikovaných v rámci procesu hodnocení a výběru projektu pro následnou kontrolu těchto projektů
- Nedostatečný postup při řešení nesrovnalosti
- Nedodržování lhůt pro provedení jednotlivých fází hodnocení žádostí o podporu dle řídicí dokumentace
- Nedodržení lhůty pro administraci žádosti o platbu a zprávy o realizaci
- Porušení JMP
- Neplnění povinnosti poskytovatele dotace v oblasti předání informací o dotacích ke zveřejnění
- Nedostatečná personální kapacity
- Nedostatečné postupy v informovanosti žadatele o zařazení žádosti do zásobníků projektů

Otázky a komentáře ???

**Děkujeme
za pozornost**

Email

jiri.machat@mfcrcz
jan.prochazka@mfcrcz